

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglas: enostopna m. vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popusti

JUGOSLAVIJA

Plačano do:

Licealna knjižnica

Pavšalni franko.
Ljubljana.

Uredništvo:

Wolfova ulica 7/A. Telefon 360

Uprava:

Marijin trg 8. Telefon 48

ni se ne vračajo.

a je priložiti znamke
za odgovor.

Pred plenarno sejo min. sveta.

VAŽNE TEKOČE ZADEVE: POBJANJE DRAGINJE, 60 MILIJONOV
ZA BEOGRAJSKO OBCINO, SKLICANJE NARODNE SKUPŠČINE,
NENASITNI VOJNI MINISTER.

Beograd, 4. septembra. (Izv.) Za jutri
je določena plenarna seja ministrskega sve-
ta, kateri bo predsedoval namestnik minis-
trskega predsednika, minister za notranje
posle Kosta Tintotijević. Danes so med dr.
posle v Beograd tudi ministri za socialno
politiko dr. Zerjav, za šume in rube Rafal-
ković in za vojno in mornarico general Va-
nić. Ministrski svet se bo bavil z različni
važnimi tekočimi zadevami, zlasti s publika-
cijem draginje. Vlada bo morala votirati
beograjski mestni občin kredit v znesku
petnajstih milijonov dinarjev. V razpravo
pridejo tudi sestanki v Pragi in Marjanskih

Laszib, kakor tudi zasedanje Društva nar-
odov v Ženevi. Ministrski svet se bo za-
dalje bavil z različni notranje-političnimi
vprašanji, posebno pa s sklicanjem zakono-
dajnega odbora in delovanjem narodne
skupščine. Vojni minister bo zopet zahteval
trideset milijonov dinarjev za nabavo živil
za vojsko. Ako mu ministrski svet ne do-
voli te vsote, je, kakor se govori, odločen
iz tega izvajati posledice, ker noče pod no-
benim pogojem prevzeti odgovornosti za
posledice, ki bi nastale iz odklonitve zje-
gove zahteve.

Sestanek Ninčiča z italijanskim zun. ministrom Schanzerjem?

Beograd, 4. septembra. (Izv.) V poli-
tičnih krogih se govori, da se najbrže se-
stane minister za zunanje stvari dr. Ni-
nčič z italijanskim zunanjim ministrom
Schanzerjem, da z njim sklene sporazum
glede državne pripadnosti učiteljev (šolska
konvencija). Italija je odgovorila jugoslo-
vanski vladi, da ne more sprejeti njenih
predlogov v tem vprašanju. Naša vlada na-
merno pričakuje povratka zunanjega mini-
stra dr. Ninčiča, predno podvzame nadalj-
ne korake v rešitvi te sporne točke.

POGAJANJA Z ITALIJO SE NISO KON-
ČANA.

Beograd, 4. septembra. (Izv.) Današnja
»Pravda« piše, da pogajanja z Italijo še
vedno niso končana. Italija je odklonila
predloge naše vlade glede učiteljev na ita-
lijanskih solah. Zadeva se bo rešila šele te-
daj, ko se povrne minister za zunanje po-
sele dr. Ninčič iz Ženeve.

Krivci železniških nesreč pridejo pred civilna sodišča.

Beograd, 4. septembra. (Izvirno.)
Prometni minister Stanić je zaradi
ponovnih železniških nesreč odredil,
naj se vse osebe, ki so zakriville te
nesreče, izročijo kratkim potem civil-
nim sodiščem. Minister je storil to
zaradi tega, da se na ta način po-

speši sodno postopanje, ker bi sicer
morale priti razprave o krivdi na teh
železniških nesrečah pred discipli-
narna sodišča, kar bi pa rešitev zelo
zavleklo. Znano je, da se take raz-
prave pred disciplinarnimi sodišči
vlečejo tudi nad eno leto.

Pot šumadijskih kmetov v Slovenijo.

Beograd, 4. septembra. (Izvirno.)
Nocoj ob 6. uri je odpotovalo 120
kmetov iz Šumadije v Slovenijo. Po-
vrtni nameravajo slovenskim kme-
tvalcem njihov poset in se pri tej
priliki seznaniti s tamošnjimi razme-
rami. Izletnike je spremljal na kolo-

dvor minister za poljedelstvo Pucelj.
Poslanec Rajar, predsednik kluba sa-
mostojnih kmetovalcev iz Slovenije,
se je snoči povrnil v Beograd in bo
spremljal izletnike v Ljubljano. V
Sloveniji pripravljajo srbskim kme-
tom prisrčen sprejem.

Zasedanje Društva narodov.

OTVORITVENA SEJA.

Ženeva, 4. septembra. (Izvirno.)
Danes se je sestalo društvo narodov.
Zborovalna dvorana in tribune so
bile popolnoma zasedene. Kmalu po
enajsti uri je otvoril zborovanje za-
stopnik Brazilijske Datana. Izvoljena
je bila komisija, ki ima popolnoma
overoviti mandate delegatov. Tej ko-
misiji načeljuje avstrijski delegat
Mensdorff. Nato je bilo zborovanje
odglašeno na popoldne ob šestnaj-
stih, ob kateri priliki izvoli predse-
dnika.

ANGLEŠKI NAČRT RAZOROŽITVE.

Ženeva, 4. septembra. (Izvirno.)
Razorožitvena komisija društva nar-
odov je sprejela znani načrt lorda
Cecila o načelih razorožitve. Kakor
je znano, združuje ta načrt z razoro-
žitvenim vprašanjem medsebojna
jamstva udeleženi držav, ki si mo-
rajo pomagati potom defenzivne
zveze, ako je kateri član društva nar-
odov ogrožen. To pa se nanaša le
na države na en in isti celini.

MEDNARODNE PROMETNE KON- VENCIJE.

Ženeva, 4. septembra. (Izvirno.)
Tehnična komisija društva narodov
za promet je sprejela načrt medna-
rodne konvencije, ki zagotavlja vsem
postajam in lukam ista prava. Dalje
so bile določene uredbe, ki imajo
nalogo prepričati, da se prometni
pogoji pri različnih narodih različno

obravnavajo. Ukrenjeno je bilo tudi
vse potrebno, da se izvede program
genovske in portoroške konference
v Srednji in Vzhodni Evropi. Izdelal
se je načrt o mednarodnem želez-
niškem pravilniku. Dalje se vsem dr-
žavam nujno priporočajo sklepi kon-
ference v Barceloni.

VOLITVE NOVEGA PREDSEDNIKA.

Ženeva, 4. septembra. (Izv.) Na popo-
danski seji Društva narodov je bil izvo-
ljen za predsednika letošnjega zasedanja
čilenski poslanik v Londonu Etvardo. Nato
je bil izvoljen odbor petih članov, ki naj
poroča o novih predmetih, ki naj se stavijo
na dnevni red. Protest italijanske vlade za-
radi samolastnega postopanja poljske vla-
de glede vilsenskega ozemlja je bil odkazan
temu odboru z naročilom, naj takoj o tem
poroča. Prihodnja seja bo jutri popoldne.

SKLEP, GLEDE IZDELOVANJA OROŽJA IN MUNICIJE.

Ženeva, 4. septembra. (Izv.) Komisija
sveta Društva narodov za razorožitve je
potrdila sklep, po katerem nobena država
ne sme izdelovati orožja in municije brez
dovoljenja dotične države. Na tem sistemu
je zgrajen načrt lorda Roberta Smitha, ki
ga je komisija sprejela. Ta načrt pride na
razgovor na mednarodni konferenci, ki se
bo bavila z vprašanjem izdelovanja in trgo-
vine orožja. Komisija je z zadovoljstvom
pozdravila naznanilo čilenske vlade, da bo
vprašanje o razorožitvi stavila na dnevni
red panameriškega kongresa, ki se od-
vija dne 23. marca 1923 v San Jago de Chile.

GENERAL HADŽIĆ PRI NOTRA- NJEM MINISTRU.

Beograd, 4. sept. (Izv.) Danes do-
poldne je minister za notranje stvari
Tintotijević kot zastopnik ministr-
skega predsednika Pašića sprejel pr-
vega adjutanta kralja generala Had-
žića.

STAVKA TISKARJEV NA DUNAJU.

Dunaj, 4. septembra. (Izv.) Stavki ti-
skarjev dnevnih tiskarn so se danes pridru-
žili tudi stavci dnevnikov, tako da jutri
ne izide na Dunaju noben list. V Gradcu in
Innsbrucku že dva dni ne izide noben list.

ČEŠKI GOSTI NA NOVINARSKEM KONGRESU V SUBOTICI.

Beograd, 4. sept. (Izv.) Po poro-
čilih, ki jih je prejela centralna upra-
va Jugoslovanskega novinarskega
udruženja, pride na novinarski kong-
res v Subotico tudi okrog štirideset
češkoslovaških časnikov in dru-
gih kulturnih delavcev.

AMERIŠKI SENATORJI V BEO- GRADU.

Beograd, 4. sept. (Izv.) Nocoj do-
spejo sernkaj ameriški poslanci in se-
natorji, ki se nameravajo muditi v
naši državi deset dni in se pri tej pri-
liki spoznati z našimi razmerami.

KONFERENCA NOVEGA POMOČNI- KA FIN. MINISTRA V ZAGREBU.

Zagreb, 4. septembra. (Izvirno.)
Dane popoldne je na predsedništvu
pokrajinske vlade v Zagrebu sklical
novi pomočnik finančnega ministra
Dušan Flavšič konferenco z zastopni-
ki približnih in trgovskih krogov
o stanju naše finančne politike.

MINISTER PUCELJ POSETI KMET- SKI TABOR NA BLEDU.

Beograd, 4. septembra. (Izvirno.)
Minister za poljedelstvo in vode Iv.
Pucelj je izjavil časnikarju, da od-
potojuje dne 7. t. m. na Bled, kjer se
vrši približni dan, na Mali Štaren,
velik kmetški tabor. Pri tej priliki
pride tudi do političnega sestanka,
na katerem pridejo politični položaji
žetev v Sloveniji in druga važna
vprašanja na razgovor. Računa se,
da se bo tega kmečkega tabora ude-
ležilo ogromno število ljudi, pred-
vsem kmečki sloji.

NOV CARINSKI PREDLOG POLJEDEL- SKEGA MINISTRA PUCLJA.

Beograd, 4. septembra. (Izv.) »Novo-
sti« poročajo, da bo minister za polje-
delstvo Pucelj na jutrišnji seji ministrskega
sveta predlagal izmenjavo carine za živo
živo in na mesne izdelke. List menja, da
bi to pomenilo nov udarec za naš gospo-
darski položaj.

ZBOROVANJE BEOGRAJSKIH SOCIJA- LISTOV PROTI DRAGINJI.

Beograd, 4. septembra. (Izv.) Včeraj je
bilo v socijalističnem domu dobro obiska-
no zborovanje socijalistov. Glavni govornik
Lapčević je zahteval, naj se vprašanje pre-
hrane uredi tako, da se žetev nacionalizira
in da se kmečki sloji primerno obdavijo.

ZAKONSKI NAČRT O REORGANIZACIJI VOJSKE.

Beograd, 4. septembra. (Izv.) V voj-
nem ministrstvu bo v kratkem končan
zakonski načrt o reorganizaciji vojske. Za-
kon predvideva več reform, med njimi tudi
nekaj modernih določb o vojaški službi.
Med dr. določa tudi, da morejo železničar-
ji zadostiti svoji vojaščini tudi v železniški
službi. Zakonski načrt pride začetkom ok-
tobra pred narodno skupščino.

STANOVANJE PRINCA GJORGJA V NIŠU.

Beograd, 4. sept. (Izv.) »Politika«
poroča: V Nišu pripravljajo v Dvor-
ski ulici št. 15 hišo, v kateri bo sta-
noval princ Gjorgje. Za vojne se je
princ Gjorgje nahajal v Nišu, kjer je
lečil svojo rano, ki jo je dobil na
fronti.

Borzna poročila.

Curih, 4. septembra. (Izv.) Berlin 0.26,
Newyork 526, London 23.50, Pariz 42, Mi-
lan 23.05, Praga 17.75, Budimpešta 0.245,
Zagreb 1.975, Varšava 0.065, Dunaj 0.0075,
avstrijske krome 0.00755.
Praga, 4. septembra. (Izv.) Dunaj 0.035
Berlin 1.95, Rim 129.25, Pariz 228.20, Lon-
don 131.375, Curih 561, avstrijske krome
0.03625, italijanske lire 128.85.
Berlin, 4. septembra. (Izv.) Dunaj 1.83,
Budimpešta 69.42, Milan 6367.60, Praga
5978.75, Pariz 11375.75, London 6516.80,
Newyork 1758.24, Curih 27665.35.

SEJA DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 4. septembra. (Izvirno.)
Danes dopoldne je bila pod predse-
stvom načelnika Ljube Davidovića
seja demokratskega kluba. Seje so
se udeležili tudi demokratski ministri.
Razpravljali so o položaju v deželi,
zlasti pa o ukrepih, ki jih je treba
podzeti v svrhu pobijanja draginje.
Finančni minister dr. Kumanudi je
poročal o finančnem položaju drža-
ve in o izgledih letošnje žetve. Pred-
sednik kluba Davidović je podal po-
ročilo o svojem potovanju v Južno
Srbijo. Minister za notranje stvari
Tintotijević je poročal o splošnem
položaju v državi. Seja je trajala do
poldne.

SPLOŠNO PADANJE TUJIH VALUT.

Zagreb, 4. septembra. (Izv.) Na današ-
nji borzi se je opažalo splošno padanje tu-
jih deviz. Dolar je padel za 74 brez kup-
cev.

Depolitizacija strankarstva.

Zadnje politično geslo, sročeno od dr. Kakovca, je klicalo na koncent-
racijo naprednih sil v Sloveniji. Geslo kot tako je bilo lepo, vabljivo in bi bilo v
stara, zbrati razpršena ude slovenskega naprednega, demokratičnega, meščar-
skega, jugoslovanskega sveta. Toda geslo se je uporabilo v obratni smeri. Me-
sto da bi klicalo, družilo in agitiralo za gotove ideje, je imelo prikriti in premo-
stili osebne in načelne prepade v demokratski stranki sami. Eno je koncentracija
naprednega jugoslovanstva z enodušnim ozadjem velikih in delovnih političnih
voditeljev, drugo pa je koncentracija naprednosti kot zdravilo za nesoglasja,
osebna nestrpljenja, nezaupanja in prepire v sami demokratski stranki. Ker se
je geslo porabilo za to drugo stvar, je propadlo, še preden je prišlo do prave
veljave.

Na njeno mesto je stopilo novo, najnovejše geslo depolitizacije strank. Na-
menoma se držimo dobesednega gesla, ker tako najbolje izraža svoj namen in
pomen.

Depolitizacija strank pa pomeni najprvo odkrito priznavanje politične in
strankarske resignacije, ki se je polotila slovenske meščanske, napredne, jugo-
slovanske družbe. Z drugimi besedami se to glasi, da naj se borba za načelna
strankarske programe v bodoče opusti in da naj na njeno mesto stopi koalicija
oseb iz različnih strank s praktičnimi, recimo tudi omejenimi, delovnimi na-
črtom. Ta utopija o neki delovni koaliciji se je mogla poroditi samo vsled spo-
znanja, da je enotna stranka naprednega in jugoslovanskega življa za enkrat
nemogoča in to radi znanih osebnih nesoglasij med ljubljanskimi voditelji.

Ena skupina teh voditeljev je pokopana pod valovi zadnjih težkih, skoro
neresljivih afer, druga sicer naglašja kot svoje načelo poštenost in pogum, ven-
dar dvomimo, ali bo imela v sebi še toliko življenjske in borbene sile, da bo pru-
zela mučno gradbeno delo nove gospodarske stranke in da bo torej gospodar-
sko koalicijo razumela kot ustvarjanje nove stranke, ne pa kot praktično sođe-
lovanje najrazličnejših političnih osebnosti.

Ta poslednja možnost je, kakor rečeno izključena. Kdor koičkaj pozna de-
jansko življenje in pa sodelovanje v tako važnih in koščljivih zadevah, kakor so
javne, politične in občinske, mora uvideti, da je vsak up takega dela izključen.
Koalicija je mogoča le tankaj, kjer se koaliranci združijo k skupni borbi zoper
ostale stranke.

Depolitizacija strank je v tem pogledu zapisana neuspehu. Drugo pa je da
politizacija našega strankarstva, katero bi odkritosrčno pozdravljali in katero
razumemo takole:

Depolitizacija strankarstva naj pomeni predvsem razčiščenje našega jav-
nega življenja od vseh afer in korupcije, za katere smo v poslednjih letih za-
znali. Politično življenje in delovanje naj postane zopet torišče poštenosti, ne-
sebičnosti, idealnosti. To ni samo življenjski pogoj strankarskega uspehu in vo-
diteljske usposobljenosti, temveč tudi temelj zdravega narodovega in držav-
nega razvoja.

Depolitizacija strankarstva naj dalje pomeni odpravo današnjega srčitega
boja, ki vlada med posameznimi strankami in osebnostmi. V tem medsebojnem
boju je toliko zlobe, nepoštenosti, zavijanja, smešenja, nestvarnosti, zadrljivosti
in osebnega uničevanja, da je vsa slovenska pokrajina danes pod upravičenim
atisom popolne podivjanosti našega političnega življenja. Kdor se danes pojavl
v našem javnem življenju, je v nevarnosti, da se ga uniči. In sicer na ta način,
da se ma izpodkoplje vse avtoriteto in ugled. Take borbe ne poznajo kulturni
narodi. Znamenja, da se še nahajamo v primitivnih oblikah političnega sožnja.

Depolitizacija strankarstva naj je končno povratek k načelni, strankarski
borbi, prej pa razpravljanje o novi, pošten, strokovno utemeljeni politični ideo-
logiji novega pravca javnega življenja. O depolitizaciji strank se govori tudi
zategadelj, ker so se stranke izčrpale, ker nedostaja strankarnim programom
ognja prepričanja in lepote velikih ciljev. Vse to je zamrlo, zato se oklepamo
gesla podrobnega dela, ki pa je nemogoče brez trajnih načel.

Na tleh so mladi, starini brez volje, socialisti v razkroju, klerikalci na raz-
potju, povsod prehodna doba brez mladinskega poleta, večina brez odločne
in poštene volje.

Depolitizacija strankarstva je torej znamenje med znamenji, kako razpada
naše politično življenje, kako se tržejo naše stranke, kako prehaja sedanje
slovensko strankarstvo v popolen razkroj.

V ta proces bo morala planiti burja nezadovoljnosti ter mladinsko hoteenje
za novimi, svežimi, javnimi in družabnimi cilji. Čim prej, tem boljše!

Kralj Aleksander odpotoval s kraljico v Pariz.

Beograd, 4. septembra. (Izv.) Kralj
Aleksander in kraljica Marija sta včeraj
odpotovala iz Prage v Pariz. Tamkaj na-
meravata ostati deset do petnajst dni. Nju-
no potovanje se že vnaprej živahno ko-
mentira in spravlja v zvezo s političnim po-
ložajem v državi. Strijo se govorice, da se
kraljeva dvojica na povrne prej v Beograd,
dokler vlada ne reši vseh spornih vprašanj.
Javnost primerja sedanje potovanje kralja
Aleksandra z njegovim lanskim v Pariz.
Kamor se je peljal za njim tudi ministrski

KRALJ ALEKSANDER PRI PRA- ŠKEM POSLANIKU DR. VOŠ- NJAKU.

Beograd, 4. sept. (Izv.) Pred svo-
jim odhodom iz Prage v Pariz je
kralj Aleksander posetil tudi jugoslo-
vanskega poslanika dr. Vošnjaka. —
Kakor se doznava, dospe jutri v Pa-
riz tudi romunska kraljica Marija.

GRŠKA IZPRAZNI MALO AZIJO.

Pariz, 4. septembra. (Izv.) »Times« po-
ročajo: Grška vlada sporoča v posebnosti
komunikeju, da je pripravljena popolnoma
izprazniti Malo Azijo.

NEVARNOST IZSELJEVANJA V SLEM SLABE LETINE.

Beograd, 4. septembra. (Izvirno.)
Slabi izidi letošnje letine so povzro-
čili, da se je začelo med naseljenci v
Južni Srbiji gibanje za izselitev iz
onih krajev, kamor so se bili že na-
selili. Da se to prepreči, je minister
za agrarno reformo odposlal v ta
pokrajine posebno komisijo, ki naj
organizira hitro pomoč naseljencem
iz kreditov, ki so določeni za 30
svrhu

II. Ljubljanski velesej

od 2. do 11. septembra 1922.

Drugi ljubljanski velesej se je otvoril pod popolnoma izpremenjenimi pogoji. Lani je cela Slovenija z mrzlično napetostjo čakala na novost velesejske prireditve. Preko celega poletja ni bilo večje veselice ali narodnega zbora, septembra meseca pa je prisijalo sveže jesensko sonce. Mrzlično pričakovanje, krašni dnevi, velikanske priprave. Ne more se reči, da ne bi bile letošnje priprave take kakor so bile lanske. Celo nadkrilile so jih. Prostor se je razširil za dobre dve petini. Propaganda v inostranstvu je bila povečana, v tuzemstvu zadostna. Velesejski urad je celo gledal izpremeniti nacionalno velesejsko prireditve v mednarodno; pridobil je veliko tujih tvrdk, animiral različna tuja industrijska podjetja, posebno ona težke industrije za svoj velesej. Toda splošne domače in mednarodne prilike so se temeljito izpremenile. Na mednarodnem polju je v poslednjem času zavladovala splošna konsternacija trgovine in gospodarske medsebojnosti. Politične krize, ki se obetajo z avstrijskim polomom, so vplivale tudi na gospodarska prizadevanja. Poleg te splošne gospodarske in finančne nesigurnosti inostranstva so se pojavili še različni mednarodni sejmji, ki padajo ravno v čas ljubljanskega. Imamo dunajskega in graškega na severu, pred duri pa so Italijani vpriporili konkurenčno prireditve tržaškega mednarodnega veleseja. Tudi ta okolnost je vplivala na drugi ljubljanski velesej. Tako je sedanje mednarodno trgovsko in finančno ozračje, doma pa je slabo jesensko vreme začelo motiti svečano razpoloženje in velike upe, ki so se stavili na drugi ljubljanski velesej. Prej pa je Slovenija še doživela slavnostne dneve prvega jugoslovanskega vsesokolskega zleta, kjer je njeno naprednejše prebvalstvo precej zadostilo svojemu izletniškemu razpoloženju. Kljub vsemu temu pa je vodstvo ljubljanskega veleseja z izredno agilnostjo nadaljevalo s pripravami ter doseglo današnjo višino velesejske prireditve, ki more biti v počast mednarodnim mestom, ne pa pokrajinskemu, kakor je Ljubljana. Jesensko vreme, ki je začelo nagajati, deloma s celodnevniimi nalivi in rosami, pa le ni moglo zlomiti zapiranja naših sejmarjev, vodstva in občinstva, ki je že v prvih dveh dneh prihitalo na tisoče na našo slovensko gospodarsko razstavo. Velesejem je obiskalo v prvih dveh dneh približno 20.000 oseb. Posebno v nedeljo je bilo vrvenje pestro, meščanstvo in tujci se kar niso mogli nadviti raznolikosti blagovnih vzorcev, okusni razstavi, domači podjetnosti, ki je znala v tako kratkem času osamosvojitvi najrazličnejše panoge industrije in obrti.

Gospodarska politika velesejskega urada.

Danes že smemo govoriti o izraziti gospodarski politiki ljubljanskega veleseja. Lanski velesej je veljal takorekoč izključno domači razstavi, domači industriji in obrti. Njegova naloga je bila, zbrati vse na slovenskem gospodarskem področju izdelovane gospodarske dobrine v zaokroženo sliko naše gospodarske podjetnosti in industrijsko-obrtniškega dela. To je bil nekak pregled tega, kar je premogla Slovenija lastnih gospodarskih izdelkov, nekaka razstava vseh naših tvornic, obrtnikov in trgovin, od mikavnih igračk do velikih strojev. Tudi trdilo se je pritegnile samo v poslednji uri. Glavni namen pa je bila kolikor mogoče zaokrožena slika celokupnega gospodarskega dela slovenske pokrajine. Toda vsako gospodarstvo je navezano na tujca, na tista, ki so naprednejša in pa tudi opsežnejša kakor domača. Nobeno gospodarstvo ni tak oravizito, da bi moglo samo sebi zadostiti. To velja za gospodarske enote velikih narodov, za manjše narode pa še v veliko večji meri. Zato se je vodstvo veleseja odločilo, pritegniti čim večje število jugoslovanskih industrijskih in obrtniških krogov k ljubljanski velesejski razstavi, posebno je skušala interesirati inostranstvo, ki je v industriji in obrti veliko naprednejše. Velesejem naj ne bo le domača razstava, temveč prostor, kjer naj se izmenjavajo gospodarske dobrine inostranstva z domačimi. Z drugimi besedami stremilo se je za to, da se ljubljanski velesej razširi v mednarodno vzorčno tržišče. Zakaj naj naši trgovci potujejo v tuje kraje in na tuje sejme? Inozemstvo naj se samo potruži k nam

in naj na naših sejmih razstavlja proizvode, ki nam jih namerava prodajati? V tej gospodarski politiki ljubljanskega veleseja, ki se je letos naravno samo skromno načelo, vidi mo ugoden temelj naših bodočih ljubljanskih in tudi zagrebških sejmov. Naše gospodarsko načelo bi moralo biti: tujci naj prihajajo k nam, naj razstavlajo na naših sejmih, nudimo jim vse mogoče ugodnosti prevoza in zacinjenja, tu naj se obnem seznanjajo z našimi pridelki, poljedelskimi, živilskimi in industrijskimi, tako da se velesejska trgovina lahko razvije v medsebojno ne pa v enostransko, kakoršna nujno ostane, ako naši trgovci posejajo tuje sejme, ter niso tujci v stanu presoditi našegogospodarskega napredka od blizu, iz lastnega ogleda. Tako velesejska politika je tudi v tesni zvezi s prvotnim našega celokupnega izvoza. Vse, kar imamo pripravljene za izvoz, se lahko razstavi na naših sejmih, tujci so prisotni s svojimi industrijskimi izdelki, trgovina v velikem štilu lahko začne na licu mesta. Take misli se porajajo spriče priprav za ljubljansko borzo, ki bo z navedeno velesejsko politiko lahko pritegnila mednarodno zanimanje na to najnovjšo gospodarsko ustanovo Slovencev.

Situacijski pregled.

Kljub deževnemu vremenu, ki je naravno vplival na dotok trgovskega in drug občinstva, je ostalo razpoloženje med sejmarji, kakor rečeno odlično. To je posledica krasno uspelih priprav, kakor tudi zaupanje v solidnost in obilnost razstavljenega

ga blaga. Zagrebški trgovci kar ne morejo prehaliti odlične organizacije, krasno izdelanih paviljonov, urejene razstave blaga, slovenskega reda ter številnosti in raznolikosti razstavljenih proizvodov. Takisto so zadovoljni Nemci, sploh inozemski razstavljalci, ki enodušno izjavljajo, da vlada na ljubljanskem veleseju duh svežega naroda, kojega gospodarstvo bo imelo še veliko bodočnost. Kvaliteta blaga je izvrstna, posebno onega, ki se naslanja na domače prirodne vire in surovine. — Semkaj spada konfekcija usnja, lesna industrija, pohištvo, papirnata industrija, deloma strojna predvsem pa živiljska industrija. V nedeljo zvečer je prispelo odposlanstvo Trgovačke komore iz Skoplja, še tekom ponedeljka prispejo zastopniki trgovinskih in industrijskih krogov iz ostalih delov države. Zaključki se še ne dajo izračunati, dejstvo je, da se je že prve dni začela izredno živahna kupčija. Malo slabše kaže tekstilno blago, ker so ravno na tem polju blagovne kalkulacije sila nestalne in tudi za bližnjo bodočnost meglene. Tekom nedelje so obiskali velesejski razstavniki prostor zastopniki Zagrebškega zbora. Odnesli so marsikatero organizacijsko pobudo, pohvalili krasno razporedbo, česar v Zagrebu, kjer je kosmetika stala poleg težkih strojev, ni bilo. Včeraj predpoldne je dr. Čerinova godba priredila krasen promenačni koncert, popoldne pa veliko koncertno zabavo. Kar premore Ljubljana mladega sveta se je zabavno šetalo po paviljonih, občudovalo krasne čevljarke, kosmetične izdelke, čudovite barve jesenskih vzorcev za plašče in obleke, za ples in opero, za elegantne izlete z »dragimi« itd. Ornetica in opojnost kakor v velikomestnih blagovnih hišah. Bolj na videz živahno je seveda bilo na zabavnem prostoru, z intimnimi paviljoni, s rokimi mizami na prostem, razgibanimi pivci in veseljaki. Prejšino ranjanje se je zavleklo pozno v noč.

Skratka: švigajoči pogledi, sključena telesa nad dragulji, poredni mladeniči, zvoki koncertne godbe, skrbni in računajoči obrazi sejmarjev, preširni pevci in pivci, pestrost množice, paviljonov, blaga, zastav, v vsem tem si čutil utripe bodočnosti naše pokrajine. Kako bo slovenska duša šele rajala, pa naj je mladeniška ali dekliška, ko bodo pljusnili do nas valovi moderne gospodarske kulture, ko se bo med nami razmahnila podjetnost, ki slavi te dni svoje prve skromne začetke, do višin velikih narodov. Potem bo ubogi Cankar s svojimi veseljaškimi pesnjami o Kurentovih junakih izgledal kot otroški, idilni fantast.

Dolenjska in štajerska vina na ljublj. veleseju.

Kakor kaže, bodo združeni dolenjski in bizelski vinogradniki s svojim podjetjem na ljubljanskem veleseju dosegli zaželjena uspeh. Žal, da vreme tako nagaja, vsled česar se ne more razviti ono življenje, ki ga tako podvzetje zasluži. Razstavljenih je čez 50 različnih vin iz bizelskega, videmskega, brežiškega, krškega, novomeškega, črnega in metli. okraja. Ne moremo na

šteti vseh vrst, omenimo pa, da so vsa izvrstnega, brezhibnega okusa. Ljubljanci so se vrgli na njim priljubljeni »čviček« (Korin, Bon, Stoviček, Karlovšek) iz krškega okraja ter na belega »bizeljska« (Janežič, Kolenc, Bon i. dr.). Druge finejše in močnejše vrste kakor traminec (Drešle, Pfeifer, Bon), rizling (Kene, Prijatelj, Kerin, Pečnik, Kolenc), rulanec (Ulm), beli burgundec in veltlinec (grmška kmetijska šola, graščina Hmelnik, Zuro), ortliber (Gregorič, Bon), črni burgundec (Hönigsberger, Kerin), samotok (Hmelnik, Bojnican, Malkovčan i. dr.) točijo se večinoma v steklenicah in po kozarčkih kot poskušnja. Cene so z ozirom na velike še posebne velesejske naklade (6 K od vsakega litra) še dokaj zmjerne. Paviljen nosi napis »Vina dolenjskih in bizelskih vinogradnikov«.

Ker so ti vinogradniki pripeljali večjo množino vina seboj, dobe zanimanci lahko koj iz te kleti po zaključku sejma poljubne množine v lastnih sodih.

V štajerskih paviljonih se točijo štajerska vina iz drugih štajerskih krajev. V paviljonu »Gospodarske zveze« pa različna vina.

Razstave in gledališča.

V nedeljo so se otvorile v Ljubljani kar dve umetniški razstavi: historična v zgradbi srednjehetniške šole, umetniška v Jakopičevem paviljonu. Na prvi slovesen okvir cilindrov, oblastni zastopniki, počasni ogledi sprevoda, na drugi skromna otvoritev paviljonskih vrat, žareče oči dveh, treh slovenskih umetnikov. Historična razstava je res velika prireditve, čije pomen za spoznanje slovenske duševne preteklosti in našega samoniklega umetniškega stvarjanja bodo mogle določiti šele sledeče znanstvene razprave. Odkrili so toliko bogastva, da o njem še sanjali nismo. Da, tudi v preteklosti smo bili bogati, vznikali so proizvodi slovenskega duha tudi v temnih stoletjih narodove sužnosti, vse do državne samostojnosti, do današnje nepričakovane industrijalizacije Slovenije. Naj bi historična razstava obrnila kot svoj najlepši sad slovensko samozavest, če jo že ne morejo obroditi veliki gospodarski uspehi in pa naši kulturni zakladi. Slovenska samozavest bo šele pravo gibalo kulturnega in gospodarskega napredka najsevernejše jugoslovanske pokrajine. Kdor tega ne razume, je začetnik v socialnoduševnih pojavih. Slovenstvo ni nič drugega, kakor aktivnost, pridnost, vztrajnost, osamosvojitve na vseh poljih duševnega in gospodarskega življenja. Jugoslovanska država pa nujno potrebuje od vsake pokrajine takega samotvornega duha, samonikle podjetnosti in izvirnega dela. Historična razstava slovenskega slikarstva je primer in zgled, kako naj narod dela, kam vodi njegova pot. Istočasno se je otvorila v Jakopičevem paviljonu razstava modernih slovenskih umetnikov. To pot niso razstavile posamezne skupine modernih, simbolistov, futuristov itd. Razstava je splošna in ni diferencirana na začetniške »šole«. Zastopani so starejši z Vavpotičem, Jakopičem in Zajcem ter mlajšji s Kralji, Jakcem, Vavpotičem ml., Zupancem in Kosom. Oko je običalo na Jakopičevih stvarih. Kdor si o tem umetniku še ni na jasnem, naj pogleda v sedanjo razstavo. Imamo zbranega prilično vse, kar je za pravo razumevanje potrebno. Odlomki življenja in narave, ki se odsevajo s cvetočo lepoto na im-

Nov izum.

Na veleseju je v paviljonu tvrdilo Žargi & Co št. H 344 razstavljena peč, izum gg. Engelmana in Rozmana, ki pomenja velik korak naprej v naši kurilni tehniki. Ta peč se kuri namreč z žaganimjem, s premogovim prahom, čreslom, skratka z odpadki, ki sicer nimajo skoro nikake vrednosti. A posebnost te peči je, da se lahko kuri, ako ni na razpolago opisanih odpadkov, tudi z navadnim, debelim kurivom, z lesom, premogom itd. ter da je obnem štedilnik. Te peči izdelujeta imenovana iznajditelja že od l. 1920, so že dalj časa v rabi in so se izkazale kot zelo praktične in cene. Srednjevelika peč goril neprestano 10 ur, ako se kuri z žaganjem, a kurivo ne stane nič: 10 krono za ves čas. To je za naše draginske razmere naravnost epikalno. Peč se dobi v raznih velikostih. Gorenje je mirno, enakomerno in povsem brez dima. Umestno je, da ocenijo to delo strokovnjaki. Ker se za to iznajdbo zanima neka tuja tvrdka, je treba paziti, da ne pride to podjetje v roke tujega kapitala. Ta izum je prijavljen patentnemu uradu.

preslonistični kopreni. Novost je pa Vavpotič ml., čigar obetajočemu razvoju se da slediti na posameznih skupinah razstavljenih umetnin: posebna vizionarnost, markantna barvena konstrukcija ter simbolično ozračje. Dalje Jakec z umetniško bistroglednostjo, ki s par črtami zapopade bistvo dogodka, obraza. Tj dogodki pa so značilni, umetniško oblikovani, zanimivi. Enako najdemo pri bratih Kraljih. Imajo poseben smisel za bistvo stvari, dohodkov, ljudi, obrazov, kretenj, samo da jih zaopdenejo v simbolično ozračje, oblike, pokrajine. Nad vse pa zlijejo silno nežno liriko barvene impresije. Novost na tej razstavi je g. Zajec. Reči moramo, da preseneča s svojimi novimi umetninami. Take idealne lepote teles z modernimi nastavki ne najdeš tudi pri mednarodnih razstavah. To je posledica njegove hoje za antiko. G. Zajec ne podaja s to razstavo samo velikih umetnikov, temveč tudi še večje upe, ako bo znal nadaljevati v doseženi sintezi klasične oblike z sodobno vsebino. Iznemadi tudi g. Kos z nekaterimi uspehi, izvirnimi ornamentalnimi domisleki. V teh domislekih hodi svojo pot, želimo mu, da bi jo vztrajno nadaljeval, na slavospje o svoji portretni sposobnosti pa naj zamahne z roko. Tedaj bo imel pred sabo veliko stezo!

V operi so v soboto peli »Prodano nevesto«, z novimi vlogarji in velikim uspehom, v dramskem gledališču pa je Lillom razmeknil marsikatero romantičen vtisom dozvetno čustvo.

Politične vesti

in vendar se giblje!

»Naprej« posnema po »Radniških novinah«, da šteje narodno-socialistična stranka v Beogradu že 117 članov. Verjamemo, da to socialnim demokratom ni prijetno. Odkar jih smatrajo srbski proletarci za policijske socialiste, ker so dobili kot nagrado za svojo »opozicijo« delavske domove in vladne komisariate, so postali nepotrebni in dozor je tudi v Beogradu teren za narodno-socialistično stranko. Narodno-socialistična stranka v Beogradu se giblje.

ZVONIMIR KOSEM;

Boj za pravico.

Kar se klati po svetu volkov, so se sešli v skrito dolino na posvetovanje, kako bi zvalili medse kolikor mogoče veliko živali, da bi se enkrat pošteno odtešali. Naglo se domenilo in razpošlejo na vse strani odposlance s prijaznimi vabilii, češ, da naj vse, kar leze in gre, pride na zborovanje v dolino, kjer bodo sklepali skupno o varstvu in pravicah živalstva. Sredi doline napravijo iz kamena velik oder, dolino samo zastražijo z najboljšimi krivolocnimi četami, ki se poskrbijo previdno po gošči — starejši volkovi, priveditelji zvaljača, pa se razpostavijo dostojanstveno in resno okrog odra in gledajo zadovoljno, kako se vate v dolino množice živali, od majhne miške do visokega jelena.

Ko je dolina polna, stopi na oder predsednik, najstarejši izmed vseh volkov, častlivi v svojih kretinjah in izmučen od potepanja in večnega klanja, pregleda z bistrimi očmi izbrane živali in reče:

»Veseli me, da ste prišli v tako obilnem številu, gospoda moja! Kar zadaja mojemu srcu hude rane, je samo to, da so ostale ovce in jagnjeta doma; moji sovražniki, nasprotniki moji in vsakega napredka! Tem toplejša zahvala vsem drugim, da ste

izpolnili svojo dolžnost. Zbrali smo se, da se pomenimo, kako bi prišli do svojih pravic, kako bi najuspešneje delovali za blagostanje zatiranega in preganjanega živalstva. — Bratje, moja beseda je ta: Vsi v skupen boj, v boj za pravico! To bodi prva točka, ki jo predlagam na tem zborovanju. Drugo in nadaljne točke odločite vi, cenjeni zborovalci!«

Koza pred odrom iztegne vrat in zamekeče:

»Ampak stric volk — kako naj odločujemo, ko skupščina ni polnoštevilna? Ne spodobi se in ne bilo bi pravično, da bi odločevali o tako važnih vprašanjih brez ovc in jagnjet.«

Volk reče:

»Koza, ti imaš urne pete, ti skoči domov in povej ovcam in jagnjetom, naj pridejo takoj na zborovanje. Vabilom mojih odposlancev se niso odzvale — mogoče pridejo s teboj.«

Koza steče iz doline in se kmalu vrne, a — sama.

Volk vpraša:

»No, kje imaš ovce in jagnjeta?« In koza zamekeče:

»Stric volk — ovce in jagnjeta nočejo priti na zborovanje. Povedala sem jim, da je prva točka že sklenjena, pa mi je reklo — poslušajte! — najmlajše jagnje: Boj za pravico — to je lepa beseda, lepa točka. Tru-

ga beseda, druga točka je pa ta: Najprej naj volkovi prično s pravico sami pri sebi, naj sami pokažejo z dejanjem, da so za pravico — potem šele naj kličejo druge živali na zborovanje. Dokler pa bodo samo govorili o boju za pravico, pri tem pa vneto morili in preganjali ovce in jagnjeta, dotlej naj nikar ne vabijo ovc in jagnjet k sebi, naj jih ne kličejo n asvoje zborovanje. — Tako mi je odgovorilo najmlajše jagnje, stric volk.«

Volk zatuli — znamenje stražam za klanje — in plane z odra:

»Pričnimo z bojem za pravico še danes — opravili bomo tudi brez ovc in jagnjet — tudi brez njih bo pojedina imenitna — vi tepci, ki ste zašli v našo past — !«

In najprej pograbi kozo in jo raztrga, straže pa bruhnejo iz gošče, obkolijo okrog odra znetene presečene živali in jih podavijo vse do zadnje.

Simbolizem.

Moj prijatelj je bil dva dni zalosten. Pobit in slabe volje. Poprašal sem ga, kaj mu je — pa je začel:

»Glej, dragi moj, poznal sem punčiko, brhko in neumno, kakor se spodobi nezozorelim sadovom in ko sem jo spoznal prvič, sem prekipel navdušenja in nepoznanega veselja.

O Božiču je bilo prvič. Vprašujoče neumno je stalo dekletce poleg drevesca, stalo in čakalo, kakor da mora priti spoznanje. Ono veliko spoznanje, ki naj bi čez noč naredilo iz nje veliko gospo.

Potem sva se poljubila. Tudi poljubovalo je ravno tako neumno, kakor je zrla v življenje. Hotela je poljubovati, pa je imela odprta usta na stečaj, da se mi je nehotе vrnila v spomin čudna dogodivščina o levu in dompteurju, ki je tlačil glavo med levove zobe.

Smejal sem se spočetka, pozneje sem pozabil tudi to.

Potem sem odšel. Po širnem svetu sem se klatil, videl mnogo lepih stvari. In ji pisal tudi pismo. Lepo, občuteno, ki je pelo o mojem razpoloženju.

Molčala je. Molčala od same mladostne neumnosti.

Dokler se nisem vrnil.

Da sem jo pozabil tam med drugimi, tega ni mogla razumeti. Pritožila se je bridko takoj po sprejemu pri materi, ki bi bila idealna, če bi ravno toliko hotela, kolikor je videla.

Dekletce pa sem učil poljubovati. Najsmešnejše je menda, učiti znanе stvari, zato sem se smejal, ko sem ji razkladal težki problem poljubovanja.

Ona pa je bila škrkana v svoji neskončni nerodnosti.

Tistega popoldne, ko smo se kopalni na prostem in ko sva se v naglici poljubila parkrat za grmom — moj bog — hotela me je še požreti, tako je odprala usta.

Zvečer pa, ko je nedolžno vince pordečilo njeno lice — sem ji razodel skrivnosti in tehnične tajnosti odrastlega poljubovanja.

Pustila je usta odprta — na stečaj — in odprla še oči —

Potem je naporno premišljevala. Revala....

In ko smo se potem vračali po dolgi cesti proti domu, ko sva potem hoté zaostajala za drugim — poljubovala je dovršeno, poljubovala, kakor poljubljajo danes izvoljeni veliki.

Potem je odšla.

In vidiš, dragi moj, edno to je, kar me je dva dni bolelo.

Odšla je z gesto, kakor človek, ki je nekaj ukradel in ne, kot dekletki se je naučilo najvažnejšega.

In jaz, stari osel, jaz sem zrl za njo, ko je odhajala, vedoč, da sem ji dal na pot strupa, od katerega bo poginila pred svojim doživljem.

Poklical pa je nisem.

Saj je šla, kakor tat od okrade, neza in ne kakor učenc od učitelja.

Delitev dela v NSS.

Pod tem naslovom nedeljsko »Jutra« odgovarja na moj popolnoma miren, a resničen članek o Trboveljski družbi in novih premogovnih cenah. Predbaciva tov. Brandnerja in meni hujskanje. Ne bom branil tov. Brandnerja! Odzval se je pozivu delavskih organizacij in po informacijah, ki sem jih dobil s več strani, popolnoma pravilno nastopal pri pogajanjih. Gotovo pa ni mogel štiti interesov dunajske čifutarije napram slovenskim delavcem. To je storila državotvorna gospoda pod vodstvom skupnikov »Jutra«.

V bistvo mojih izvajanj se »Jutra« previdno ni hotelo »umešavati«, ker je pač težko zanikati direktno krivdo na neznosnih razmerah.

Ugotavljam:

1. Ministrstvo šum in rudnikov je zelo dolgo v rokah demokratov. Izrazil prečan — voditelj g. dr. Hinko Krizman je bil dolgo minister in sedaj je g. Rafajlovič;
2. Stranka, ki proglašala za svojo življensko nalogo zaščito malega človeka, je potom tega ministrstva povsod direktno štiti tuje velekapitaliste in v to svrhu mobilizirala domače državotvorne pomagače na zelo poučen način;
3. Ta stranka še danes proglašala, da spada premog pod prsto trgovino, kar ni nikjer na svetu. Vsaka država ima oz. si je po prevratu znala ustvariti zakone, da štiti državne interese in ljudstvo, samo naša JDS tega ni znala. Ali vsled ignorance voditeljev ali iz kakšnega drugega vzroka, vedo gospodje pri »Jutra« prav gotovo;
4. Oba imenovana demokratska ministra sta dovolila zvišanje cen trboveljskega premoga v taki meri, ki je bila obkraj v diametralnem nasprotju s poročili komisij strokovnjakov. Stvarna in resnična poročila niso bila merodajna ne lani julija, ko je g. Krizman dovolil povišanje in ne sedaj ko je isto dovolil g. Rafajlovič;
5. Dne 13. julija 1922 je narodna skupščina sprejela dnevni red in sicer pod 1. točko, da se takoj sestavi interministerijalna komisija, ki na licu mesta v Trbovljah ugotovi dejansko stanje delavskih plač in reši nove mezde in določi indeks življenjskih potrebščin do 1. avgusta. Vsi poslanci so glasovali za to točko. Demokratski minister se temu sklepu ni hotel pokoriti, komisije ni bilo, delavsko vprašanje do 1. avgusta ni bilo rešeno. Kdo je kriv stavke? Zakaj demokratski poslanci niso svoje- ga skupnika-ministra poklicali na odgovor za tako prav zločinsko malomarnost? Kje je tukaj delo za malega človeka, za državo in narod? Ali sme minister nezakaznovo iti preko soglasnih sklepov skupščine? Komu na ljubo je to naredil, ali interesom demokratske stranke, zastopnice malega človeka ali znabit na ljubo gotovim našim in tujim interesentom okoli Trboveljske družbe?

ve cene, je vladna demokratska gospoda izrecno povdarjala, da nima zakonske baze za učinkovito kontrolo nad premogovniki. Srbski rudarski zakon §§ 111, 113, 116 in 119 je minister Rafajlovič tolmačil na tako neumen in uprav protidržavni način, da so ga obsojali lastni tovariši! Ker je bilo mnenje različno, je prometni minister g. Stanić stavil dva predloga za finančni zakon, da bi se sestavila mešana komisija, ki naj bi na podlagi točnih podatkov in knjig pri premogovnikih ugotovljala produkcijske stroške in določevala prodajne cene in tako štiti državo in ljudstvo. Vladna gospoda je v finančni zakon unesla vse mogoče paragrafe, tega poštenega in res iz državnih interesov potrebnega pa ta vladna gospoda ni hotela niti diskutirati. Oba protivna resora, finančni in oni za šume in rudnike, imata izrazite demokrate za šefe!

Formule za zakon se da najti. Povdarjal sem že, da imajo vse države take zakone. Le vzemite v roko češke zakone, jih gotovo imate, in dobili boste takoj formulo v zakonu od 9. aprila 1920 z dopolnilom od 12. avgusta 1921. Vi ste pa kot vladinovi uprav dolžni, da predložite nujen predlog. Dokazano je, namreč dovolj, da vsak še tako pošten in koristen predlog iz vrst opozicije vašo državotvorna gospoda na uprav nesramen način proglašala za politikum in ga pusti ležati mesece in leta. To je specijs jugoslovanske vladine večine in največja krivda zadene demokratske ministre, ker so ti najhujši reakcionarci.

Dolžnost vsakega narodnega gospodarja je, da prepreči takozvano vmesno trgovino? Kaj je naredilo ministrstvo šum in rudnikov? Bosanski premog iz državnih rudnikov je uprav monopolno scentraliziral g. Kaufman v Brodu. G. dr. Antula daje kazenske za odmah na 3000 ton trboveljskega premoga danes g. pukovniku v penziji Vašiču jutri kakemu g. Lakiču zopet 2000 ton za neke »beograjske privredne krugove« itd. itd. Vse to se vrši v znaku državotvornosti in dela za malega človeka s strani ministrstva, katerega upravlja državotvoren jugoslovanski demokrat!

Gospodje in sedaj se vi upate govoriti o hujskanju? Ako se pove resnico o delu raznih državotvorcev, katero direktno upropašča naše narodno bogastvo, ubija naš naroden denar, širi nezadovoljstvo med široke sloje našega naroda, je to po mojem skromnem mnenju dolžnost vsakega jugoslovanskega državljan! Predvsem bi pa morali vladni državotvorni elementi z dejanji dokazati pošteno skrb za državo in potem bi ne bilo treba vedno vpiti o hujskah in demagogijah. Pa ker od tega vpitja zadnje čase gospoda okoli »Jutra« živi, zato me izpadi prav malo vznemirjajo, krivda je že danes jasno dokazana in obračun sledi!

Ivan Deržič
nar. poslanec.

polju. Ako bo učiteljstvo krepko ustrajalo na začrtani poti, bo nova generacija vzgojena v pravem narodnem in državnem duhu.

Blagajniško poročilo.

Blagajniško poročilo je podal blagajnik Anton Fegic in predložil skupščini proračun za prihodnje poslovno leto. Blagajniško poročilo in proračun sta bila soglasno odobrena ter dosejanju odbora izrečen absolutorij.

Po blagajniškem poročilu je bilo zborovanje opoldne prekinjeno do 16. ure.

Popoldansko zborovanje.

Na popoldanskem zborovanju je poročal najprej glavni tajnik UJU Miroslav Radičič o gmojotnem položaju učiteljstva in o vseh korakih, ki jih je napravil centralni odbor za zvišanje učiteljskih prejemkov. Naudučitelj Fran Škulj je podal poročilo o narodno-obrambennem delu učiteljstva in o delovanju Ciril in Metodove družbe. Poročilo je bilo sprejeto z velikim odobravanjem in so se debate udeležili razni govorniki.

Bistvene načelne razlike med klerikalizmom in moderno šolo je očrtal naučitelj Josip Lapajne. Tudi njegov referat je bil sprejet z velikim odobravanjem.

Manifestacija za eno šolsko upravo v Sloveniji.

Na seji širšega sosveta ljubljanskega poverjenišтва je bila dne 19. junija sprejeta resolucija, ki se izrekla za enotno šolsko upravo v Sloveniji in ki glasi:

Širši sosvet UJU, poverjenišтво Ljubljana, se izrekla za enotno, nerazdelno, za obe oblasti v Sloveniji skupno šolsko upravo. V korporaciji, kateri se poveri šolska uprava, pa morata biti obe oblasti enakomerno zastopani.

O resoluciji ljubljanskega poverjenišтва se je razvila na skupščini živahna debata, v katero so posegali tudi govorniki, ki so se navduševili za razdelitev šolske oblasti na ljubljansko in mariborsko. Vendar je učiteljstvo z veliko večino odobrilo

predlog odseka, ki se je priključil ljubljanski resoluciji za enotnost šolske uprave v Sloveniji. Za eno šolsko upravo je glasovalo 38 delegatov, proti pa 24 delegatov.

Resolucije.

Skupščina je sprejela še naslednje resolucije:

1. Učiteljstvo, organizirano v UJU, pokrajina Ljubljana, zavrača resolucije katehetskega kongresa v Zagrebu z dne 5. in 6. julija t. l. in pripominja sledeče:
2. Šola je državna institucija in ima enotno služiti interesom celokupnega naroda, tako v vzgojnih, kulturnih kakor tudi verskih ozirom. Verska nestrpnost bi ne škodovala samo državi, temveč tudi konfesijam samim.
3. Protisokolska borba je bila začetna iz političnih ozirom. Najodločnejše protestiramo, da bi se jo zaneslo tudi v šolo.
4. Vsa mladinska društva in šole, ki jih vodijo osebe, pripadajoče po svojem značaju političnim strankam, boricim se proti ustavi in dinastiji, naj se primerno nadzorujejo.
5. Vsakršno nasilje glede konfesionalne vzgoje otrok smatramo za kvarno v moralnem ozirom.
6. Šolski zakon in odredbe naj se izdajajo le sporazumno z UJU. Projektirani šolski zakon še daleč ne odgovarja zahtevam slovenskega učiteljstva.

II.

Da šolodrasla mladina v istini postane koristen ud državnega ustroja in ne zabrede v zablode, je potreba primerne nadzorstva. Ožive naj se občinski sirotinski sveti in varuštvena skrbstvena sodišča, ki naj se jim prideli večja množina zastopnikov učiteljstva.

III.

Vsakršno prosvetno delovanje, bodisi osnovano od te ali one stranke, med narodom koristi celokupni državi. Obzaluemo, da duhovščina učiteljstvu otežkoča izvenšolsko izobraževanje ljudstva.

Dnevne vesti.

— Prhod srbskih kmetovalcev v Ljubljano. Danes popoldne ob 14. uri 21 mimt prišlo v Ljubljano srbski kmetovalci, kakih 100 po številu, ki vračajo lanski obisk naših kmetovalcev v Srbiji. Uverjeni smo, da bo tudi naše občinstvo dostojno pozdravilo naše južne brate, ki so lansko leto naše kmetovalce vsepovsod nad vse prisrčno sprejeli — Želimo našim južnim bratom najprisrčnejše dni med nami, da ponese s seboj kar najlepše tise iz Slovenije.

— Uprava »Jugoslavije« sprejema spretnega kolporterja (v starosti od 14 do 18 let) za prodajo lista na stojnici.

— O pokrajinski namestnik Ivan Hribar si je ogledal dne 30. avgusta uzakonjeno progo Kočevje — Stari trg — Reška proga. Prisotni so bili tudi gg. okrajni glavar v Kočevju dr. F. Ogrin, predsednik odbora Ant. Lušin, ter ing. Al. Hrovat, kateri je podal med potjo tozadevne tehnične informacije. G. min. Ivan Hribar je bil po vseh občinih najprisrčnejše sprejet od tamkajšnjega prebivalstva, posebno pa od Starčanov, kateri so mu priredili enak svetor sprejem, kakor ga. min. Puclj, dne 20. avgusta. G. pokrajinski namestnik Ivan Hribar je konstatiral na licu mesta, da za najboljšo zvezo cele Slovenije z morjem pride v poštev le Klodič-Hrovat-Kavčičeva skupna proga (Kočevje ne Cromelje — Reška proga), obenem pa je na podlagi te konstatacije izjavil, da bo deloval v bodoče v toliko večji meri za vresničenje te uzakone proge, katera nudj zares splošno korist naroda, državi pa najboljšo varnost.

— Dva posebna vlaka na Bled vozita v petek 8. t. m. iz Ljubljane odhaja prvi ob 10. uri 01 min., drugi pa ob 10. uri 44 min. Vračata se iz postaje Bled prvi ob 19. uri 40 min., drugi ob 20. uri 30 min. Izkaznice za polovično vožnjo se dobe v tajništva SKS Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

— Stalna vojska se zniža že to jesen, ker finančni minister noče odobriti novih kreditov vojnemu ministru.

— Vizam na potnih listih za Avstrijo se zviša na 50 Din. Dijaki, uradniki in delavci plačajo samo 10 Din.

— Za upokojene orožnike. Finančni minister je odredil, da dobe vsi orožniški častniki, podčastniki in moštvo, ki so bili upokojeni pred 1. februarjem 1921 dnevnice po zakonu o dodatkih.

— Upravne sodnije v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Skoplju, Dubrovniku in Celju začno poslovati že tekem enega meseca. Konkurz za člane je ministrstvo že razpisalo. Upravne sodnije bodo imele značaj in čin apelacijskih sodišč.

— 25 let načelnik okrajnega zastopa. G. Marko Tomazič, dekan v Kozjem je nedavno obhajal 25 letnico odkar načeljuje odnotnemu okrajnemu zastopu.

— Ker je streljal s kamenjem. V Zagorju so orožniki aretirali delavca Karla Groščerja, rodom iz Nemčije, ker je metel s fračo kamne, vsled česar so bili v nevarnosti v bližini se nahajajoči ljudje.

— Velik semenj v Doberniču bo dne 16. t. m. Vabijo se trgovci z blagom, čevlji usnjem in živino.

— Oj ti cigani. Posestniki Mariji Žitnik na Vinici, so cigani pokradli obleke v vrednosti 4000 kron.

— Vlom. V Markovem je neki približno 40 let stari vagabund vlomil v stanovanje kočarice Marije Mali ter pokradel raznega blaga v vrednosti 11.600 kron. Ko je tat že odhajal, ga je zapazila 16 letna Fran Mil in je pogumno pohitela za tatom. Vlomilec, videč, da je zasledovan, je vrzel od sebe ukradenega blaga za 8500 kron, z drugim je pa ubežal.

— Strela je udarila v cerkev Sv. Trojice v Hlozozah. Stolp je deloma pogorel ter znaša škoda čez pol milijona kron.

— Na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se prične šolsko leto 1922-23 v četrtek, dne 14. septembra, s sv. mašo ob 8. uri dop. v cerkvi Sv. Jožefa. Po službi božji se zbero učenci in učence v svojih razredih. Vpisovanje je za oba letnika deškega in dekliškega oddelka zaključeno. Sprejemni izpiti za prvi letnik in ponavljalnici izpiti se vrše 12. in 13. septembra od 8. ure dop. dalje. Vse podrobnosti so razvidne na razglasni deski Ravnateljstva.

— Na drž. ženskem učiteljskem je vpisovanje za šolsko leto 1922-23 v torek, dne 12. septembra, in sicer za I. do 4. razred dekliške vadicne in za otroški vrtec od 8. do 10. ure, za II. do IV. letnik učiteljskega pa od 10. do 12. ure. Isti dan ob 14. uri naj se javijo v zavodu tudi vse v I. letnik pogodno sprejete učence. Šolsko leto se prične v četrtek dne 14. septembra s slovesno službo božjo ob 8. uri. Vse podrobnosti so razvidne na razglasni v veži šolskega posloppja.

— Začasna delavska zbornica za Slovenijo v Ljubljani posluje od 22. avgusta 1922 dalje v provizorični zgradbi na vogalu Dunajske ceste in ceste na južno železnico.

Ljubljana.

— Vse somišljenike NSS opozarjamo, naj se pravočasno informirajo, če so vpisani v občinski volilni imenik, ki je razgrnjen na vpogled v tajništvo NSS v Narodnem domu od 9. do 11. ure dop. in od 3. do 6. ure popoldne.

— Odkritje nagrobnega spomenika mladoljubu Antonu Kržiču. V nedeljo, 3. t. m. so s skromno slovesnostjo odkrili nagrobni spomenik blagemu domoljubu, profesorja Antonu Kržiču. Pokojnik je bil dolgo vrsto let katehet na ljubljanskem učiteljskem. Urejal je med drugim »Vrtec« in »Angelček«, kjer so priobčevali svoje prevence naši moderni: Zupančič, Cankar, Murn (Aleksandrov), Kette, Golar in mlajši. Na grobu je bilo poleg skofo Jegliča in raznih drugih oficijelnih zastopnikov zbranih nebroj prijateljev in gojencev pokojnikovih. Slavnostni govornik, ki je v skromnih besedah skušal orisati pokojnikovo

vo blago delo, je bil ves ginjen iz čutti je bilo, da govori res iz srca. Skromen v življenju je bil Kržič, skromen po smrti, vendar ostane nepozabljiv.

— Nesreča na cesti. V soboto zvečer je v Dalmatinovi ulici povozil neki lovčšek 65 let starega Jožefa Lapajne, povečjnika oddelka požarne brambe, ki je silno bžoval na velesjemu in se isti čas vračala domov. Lapajne je na prsih močno poškodovan.

— Policijske vesti. Adamič Jakob, upravitelju invalidskega doma je bilo iz prisilnega predala ukradeno pisano orožje, vredno 800 kron. — Aretirani: je bil bresposelni pek Alojzij Mali, ker je ukradel meseca februarja t. l. gostilničarja Jamšiča v Domžalah več srebrnine. — V noči od petka na soboto je policija aretirala tri pljancu.

— Nevarna žeparska družba na velesjemu prijeta. V nedeljo pop. so detektivci opazovali na velesjemu štiri sumljive tajcu, ki so obkoljevali vsako večjo grčo ljudstev ter skušali na umeten način delati znječo, da bi izvršili žepne tatvine. Po vsakem takem izjalovljenem potkusku so zamenjali pokrivala. Proti večeru so detektivci aretirali vse štiri, ki so: Jos. Filipovič, 55 let star, že 7 krat predkaznovan mednarodni žepar iz Novega Sada, Aleks. Rašašovič, 19 let star, brezposelni natakar iz Djakova; Mijo Perko, 30 let star, bresposelni pekovski pomočnik iz Siska in Iv. Rakavina, 24 let stari mizar iz Siska.

— Dinamo-motor ukraden. Jerša Viktor iz Kašlja in Smek Fr. z Olinc sta ukradla 90.000 kron vredni dinamo-motor iz skladišča v Zalogu, last Ant. Koserja; zasladišča sta ukradla kspetant Ravnikarja kolo in voziček. Motor je pripeljal v Ljubljano Jos. Kogoj iz Zgor. Kašlja. Na Figovčevem dvorišču je policija motor zaplenila in vse tri tčke zaprla.

Maribor.

Tržne cene v Mariboru, dne 1. 9. 1922:

Govedina I. vrste 16, II. vrste 15, III. vrste 11 do 14 Din za kg; telatna I. vrste 16, II. vrste 15 Din za kg; svinjina 22,50, sato 36, črečna mast 30, slanina sveža 37, papričirana 40, mast 40, prekaljeno meso 62,50 Din za kg; konjsko meso I. vrste 8, II. vrste 7 Din za kg; kože: 1 komad konjske kože Din 137,50; goveja 12, telečja koža 18,75, gornje usaje 100 do 140, podplati 80 do 85 Din za kg; perutnina: majhen piščanec 16, večji piščanec 20, kokoš 32 do 36 Din za komad; liter mleka 2,50 do 3 Din 1 jajce 1,25 do 1 Din; 1 kg belega krahna 7,50, črnega 6,50, pšenična moka 8,50, ž. 1 8, štev. 5 7, koruzna moka 5 Din, ajdova 9,50 Din za kg.
--

Za župnika franciškanske župnije imenovan pater Valerijan Landergott. Poročil se je pri Sv. Magdaleni v Mariboru g. Ciril Hočevar, učitelj v Murski Soboti z gdč. Marico Drakslerjevo, učiteljico istotam. Za ženina je bil priča njegov brat Jožko, častnik kraljeve garde iz Beograda. Obilo srečje.

Celje.

Zborovanje javnih nameščencev v Celju. Društvo javnih nameščencev v Celju je sklicalo za soboto 2. t. m. v malo dvorano »Uniona« v Celju protestni shod proti draginji. Ker pa je osrednja zveza javnih nameščencev poslala obvestilo, naj se ne prirejšo začasno nikakni protestni shodi, so je sklicani shod vršili ne kot protestni shod ampak samo kot mirno zborovanje, na katerem so javni nameščenci zopet slikali svojo bedo s prošnjami za njuno odpošč. Shoda sta se udeležila tudi nar. posl. Brandtner in dr. Kukovec. Zborovanje je otvoril društveni predsednik dr. Brunčko, naslikar težek položaj državnih nameščencev vsled draginje in sramotnih plač, s katerimi plačuje država svoje uslužbenstvo. Za njim je podal sliko predvojnih plač državnega uradništva v današnjih plačami profesor Reich. Vsi sloji si pomagajo lahko na ta ali oni način, samo drž. uradnik in drž. uslužbenec sploh, si na noben način ne moreta pomagati. Omenil je tudi pisanje gotovega časopisja, ki drž. uslužbenstvu pripoča poststranski zaslužek. Imenoval je tako pisanje nesramno demagogijo. Tak poststranski zaslužek je on imel na primer na Rudarski šoli v Celju, kjer je podučeval tedensko 8 ur, za ktr pa mu država še sedaj dolguje 4000 kron. — Društveni tajnik Zorko je podal nato statistiko o rastoči draginji iz katere je bilo razvidno, da so se cene v zadnjem času povišale za 153 odstotkov. V imenu upokojencev je poljudno in domače govoril g. Pretner. Nato je nastopil poslanec dr. Kukovec, ki je priznaval bedo, ki tare drž. nameščence in jih tjaži s tem, da se on boji, da se nismo na vrhuncu težkih časov in da pridejo še težji. Pri teh njegovih besedah je nastalo veliko razburjenje v dvorani. Pripovedoval je žalje, kaj se je vse storilo za javne nameščence v Beogradu, o službeni pragmatiki itd. Pri svojem govoru je bil parkrat burno prekinjen in je rekel, če zborovalci ne žele mirne in trezne besede, bo takoj nehal govoriti. Zborovalci so mu klicali naj vladajoča gospoda posnema Čeha, Rekel je, to lahko storite vi. Velike skrbi ima, kje naj vlada dobi sredstva za javne nameščence. (Klic: Naženite Wranglovec!) Zvišali se bodo davki itd. itd. — Za dr. Kukovec je nastopil viharno aplavdiran nar. poslanec Brandtner. Takoj je konstatiral, da se z izvajanj dr. Kukovec ne strinja. Podal je temeljito in jedrnat poročilo o vseh korakih, ki se jih je podvzemalo v Beogradu in

Skupščina slovenskega učiteljstva na Bledu.

V nedeljo dne 3. septembra se je vršilo na Bledu v dvorani »Zdraviliškega doma« lepo uspešno plenarno zborovanje druge pokrajinske skupščine »Udruženja jugoslovanskega učiteljstva, poverjenišтво Ljubljana«. Poleg polnoštevilno zbranih zastopnikov okrajnih učiteljskih društev v Sloveniji, so se udeležili zborovanja tudi minister za trgovino in industrijo Omer Vilović, načelnik ministrstva prosvete Jovan Jovanović, nadzornik v ministrstvu prosvete Milivoj Radičič, šolski nadzornik Engelbert Oangl in zastopnika glavnega odbora UJU urednik Mihajlo Stanojevič in tajnik Vlado Petrovič.

Skupščino je otvoril ob 10. uri dopoldne poverjenik, ravnatelj Luka Jelenc povdarjajoč zvišene naloge učiteljstva za prosveto in napredek naroda. Poverjenik se je nadalje spominjal v otvoritvenih besedah prvega vsesokolskega zleta v Ljubljani, kraljeve poroke in smrti pokojnega zaslužnega šolskega ravnatelja Nerata.

Predsedstvo skupščine se je tako- le konstituiralo: predsednik Luka Jelenc; podpredsed. Ant. G. nus, ravnatelj v Laškem; odbornika Vilhald Rus, okr. šolski nadzornik v Kranju, in Fran Luznar; blagajnik Anton Fegic; urednik »Učiteljskega Tovariša« Ivan Dimnik.

Tajniško poročilo. Tajnik Rudolf Dostal je poročal, da šteje UJU v Sloveniji 32 okr. društev s 2517 člani. Tajnik je obravnaval težko gmojotno stanje slovenskega učiteljstva in njegove borbe za

življenski obstanek. Z načrtom novega šolskega zakona slovensko učiteljstvo ni zadovoljno. To tem manj, ker obsega nekatera določila, ki nasprotujejo modernim ciljem šolske vzgoje. Glavni odbor UJU bo moral povzeti na kompetentnih mestih odločne korake, da se uveljavi tak šolski zakon, ki bo zadovoljil vse upravičene zahteve učiteljstva. Ravnatko je z vprašanjem uradniške pragmatike, ki stopa v odločni štadij in katere načrt še daleko ne odgovarja socialnim in gospodarskim težnjam učiteljstva.

Izredne važnosti je prosvetno delo učiteljstva izven šole. Konstatirati se pa mora, da učiteljstvo pri svojem udejstvovanju izven šole ne najde tistega razumevanja in opore, kot bi bilo želeli. Kar je najbolj čudno: še celo posamezna okrajna glavarstva delajo v tem ozirom učiteljstvu nepri- like.

Pri jugoslovanskem sokolskem zletu v Ljubljani je slovensko učiteljstvo sodelovalo v odlični meri. Delo učiteljstva je popolnoma vzporedno z delom Sokolstva in je sveta naloga slehernega slovenskega učitelja in učiteljice, da posveti vse svoje moči sokolskemu delu.

Pozdrav ministra. Minister za trgovino in industrijo Omer Vilović je prišel na skupščino med tajnikovim poročilom. Učiteljstvo je ministra živahno aklamiralo, nakar je minister pozdravil zbrano slovensko učiteljstvo imenom vlade, povdarjajoč velike zasluge slovenskega učiteljstva za narod. Učitelji so apostoli na prosvetnem

Drž. nameštence. Vladajoča večina pa ima za pravice javn. nam. samo gluha uspeha. Priporočal je strnjeje organizacij ter obljubil vedno stati na strani drž. nameštencev v boju za njegove pravice. Njegovim izvajanjem, ki so bila stvarna brez vseli denagoških fraz, so zborovalci burno pritrjevali. Povedali so dalje svoje mnenje še nekateri drugi govorniki. Končno je dr. Bimčko podal še nekaj nasvetov, kako zbrljati gromotni položaj drž. nameštencev, tako naj bi se odpravile vse davštine, ki jih plačujejo javni nameštenci od svojih prejemkov, naj se ukinejo prispevki k potrošaškim združenjem, Celje naj se uvrsti v I. drag. razred, brezplačna oskrba javnih nameštencev v slučaju bolezni v bolnišnicah, energično pobiranje draginje ter napraviti konec falotskemu ravljanju cen, odprava maksimiranja doklad itd. ter je nato zaključil zborovanje, ki je trajalo nad 2 uri.

Mesne cene v Celju. Cena govedini se je pri mesarjih na trgu znižala. Goveje meso prve vrste stane 40, druge vrste 36 kron. Telatina se prodaja od 56 do 60 K kg.

Orodje se prodaja na celjskem trgu po 44 K kg. Češpeli je velika množina na trgu in se prodajajo po 8 kron liter.

Kopalna sezona je pri nas vsled nastopa hladnejših dni pri kraju. Tuji, ki jih je bilo letošnje poletje precej v Celju, so pričeli odhajati.

Klopoci so se pričeli oglašati raz vselej vinogradnih celjskih gričev in nam spominjajo bližajočo se jesen in prihajajočo zimsko trgatve. Vinogradi obetajo obilno in dobro kapljico.

Umri je v Štorah pri Celju uradnik plačva Julij Širovaka v starosti 70 let.

Koncert v mestnem vrtu se je vršil v nedeljo od 11. do 12. ure. Rudarska godba iz Trbovelj je svtrala lepe izbrane komade zelo dovršeno. Koncert je priredila požarna bramba v Gaberju v društveno korist. Popoldne se je pri Vobnerju na Sp. Hudinja vršila veselica požarne brambe pri kateri je istotako sodelovala rudniška godba. Cisti dobilec pa je bil namenjen nabavi galskega orodja.

Pokrajina.

Politični shod v Mozirjih. Tu je vladala veliko zanimanje za shod narodno-socialistične stranke, ki se je vršil v nedeljo 3. septembra popoldne v hotelu Ilirija. To je pokazala neobičajno velika udeležba. Shodu je predsedoval predsednik kr. org. NSS Leopold Gorican. Kot prvi govornik je nastopil dr. Rudolf Dovanovič iz Celja, ki je razločeval strankni program in zahteve stranke za vse vrste delavsk-

ga ljudstva. Končno je naznamil, da je stranka otvorila v Celju okrožno pisarno, ki bo brezplačno poslovala za vse tiste, ki se jim goče krivice ne glede na njihovo politično naziranje, ker smatra za svojo dolžnost, da ubogemu ljudstvu pomaga. Pritem je govoril narodni poslanec Brandner o politični situaciji v naši državi. Kritiziral je sedanj režim, ki je kriv, da je zavlačalo povsod nezadovoljstvo. Inozemstvo nima do sojanje naše vlade pravega zaupanja, ker ne izpolnjuje svojih finančnih obvez in ker nima urejenega drž. proračuna, kar poleg nepremišljenih izjav poljedelskega ministra o katastrofalni suši dačo našo valato vedno bolj navzdol in povzroča dan za dnem vedno težje življenjske razmere. Na slabih in neuceljenih razmerah pa nikakor niso krivi naši bratje srbi, kakor se od gotove strani vsak dan sliši, marveč edinole sedanj korumpirani režim. To potrjuje elasti delstvo, da se proti takemu režimu odločno bojuje tudi srbski zemljoradniki, ki so nas pri več prilikah z vso vneto podporo, tako n. pr. proti generalu Žečeviču, volilnemu zakonu, ameriškim posojilu itd. Ako se bo že 10. septembra na konferenci politikov v Zagrebu posrečilo niti pota, da se zada tem strankarskemu in protiljudskemu režimu še pred volitvami zaslužni udarec, bo to v veliko korist naše ujedinjene domovine. Zborovalci so se nato pritoževali proti raznim krivicam in prošili navzočega poslanca za posredovanje. Shod je potekel mirno, ako izvzamemo nekega social-demokrata, ki je prišel od social-demokratskega protialkoholnega sestanka, ki se je vršil dopoldne, tako pljan na shod, da so bili sicer potrpežljivi zborovalci primorani staviti ga pod kap. — Takih lepih shodov želimo več v Mozi-ju.

Sokolstvo.

Sokolsko društvo Litija-Šmarino privedi dne 8. septembra veliko javno telovadbo. Sodeluje sokolska godba iz Ljubljane. Vstopnina 5 in 3 Din. Bratska sosedna društva opozarjamo na ugodne zveze iz polovično vožnjo na progah južne železnice in lovično vožnjo veljajo savezne legitimacijskega na korporativno udeležbo. Za poje, za zabavo s plesom, ter dobro jed in pitjačo je preskrbljeno. 8. septembra torej vsi v Litijo. — Zdravo!

Sport in turistika.

Kolesarska dirka Zagreb-Ljubljana. V nedeljo zjutraj se je vršila kolesarski dirka za prvenstvo v Jugoslaviji, ki dirki se je prijavilo osem klubov iz vseh krajev Ju-

goslavije s 43 dirkači. Odhod iz zagrebškega starta je bil ob 6.15. Ob 11.15 je bilo v Ljubljani naznanjeno, da se pričelje prvi dirkači. Tik pred ciljem se je razvil odločilni boj za prvenstvo, Jugoslovansko kolesarsko prvaštvo si je priporil Dukanovič, ki je prevozil progo Zagreb-Ljubljana v 5 urah 24 minut in 21 sekund. Za njim so pripeljali na start Pavlija (5:24:21), Soštarko (5:24:27) in nato Vrbanec, Cesarec, Vilešič, Znidarič in Solar. Razen Solarja, ki je Slovenec, so vsi ostali tekmovalci, ki so prišli prvi na cilj, člani športnih društev in Sokola v Zagrebu. Zmagovalec Dukanovič je dobl v darilo krasen srebrni hokal. Slovenski dirkači so imeli med potjo več nezgod. Solarju se je med potjo dvakrat utrgala veriga in pri Zatični počilo kolo. Goltes je med vožnjo padel s tako siho, da je bil nezmožen za nadaljno tekmo. Najnevarnejši konkurent za prvenstvo Kosmatin si je pri padcu popolnoma skvaril kolo. Cesta Zagreb-Ljubljana je bila na tekmovalni dan izredno slaba.

SK Gershol-SK Ilirija 4:1. Tudi tekma v nedeljo je izpadla za izirilo neugodno. Poraz je bil še večji, kakor pa v soboto, ko sta v ilirijanskem moštvo gostovala znani Dürschmid in vratar celjskih Atletikov, g. Nemeč. Ilirija je nastopila v izpremenjeni postavi, igrala je znatno boljše, kakor pa prvi dan. Vendar pa se ni mogla ubraniti poraza. Sodil je g. Vodišek dobro.

SK Primorje-Celjski Atletiki 1:2. V nedeljo je gostovalo Primorje v Celju proti tamošnjim Atletikom. Igra je bila vse-skozi ostra. Igralo se je pretežno na polovici celjskih Atletikov, kjer pa Primorje vsled znane bolazni pred streli na goal ni moglo doseči izravnave ali celo zmaga.

SK Slovan-SK Slavija 7:2 (1:1). Kiti 8 v prid Slovanu. V nedeljo se je odigrala prva prvenstvena tekmovalna tekma med S. K. Slovanom in S. K. Slavijo. Tekma se prvi polčas nikakor ni mogla razviti. Moštvo Slovana se ni znalo placirati, kar je Slavija izrabila in parkrat pridrla pred Slovanova vrata, vendar so se napadi redno zlo-nitili ob krepki obrambi. Končnim prvega polčasa se je začela opaziti lahka premoč Slovana, ki je postajala vedno očitnejša in koncem drugega polčasa se igra sploh ni premaknila izpred vrat Slavije. — Sodnik g. Hus dober.

Gledališče in glasba.

Svatba Krečinskega. V torek, dne 5. septembra vprizori Narodno gledališče na čast udeležencem II. veleseljna v dramskem posloplju komedijo »Svatbo Krečinskega«.

Njen avtor je ruski plemič Suhoval-Koblin. Po Gogoljevi smrti in pod Gogoljevim vplivom je napisal tri komedije, od katerih je ostala stalno na ruskih odrih »Svatba Krečinskega«. Ravno letos jo uprizarjajo prvi-krat tudi češka gledališča. Silka razinere, ko se je zaradi osvoboditve kmetov gospodarska moč plemstva začela rušiti, Plemič Krečinski je pustolovec in zapravljivec. Razpljuje mu je prijatelj, pomagač in sluga. Nasprotnik Krečinskega je solidni Nelkin. Oba se ženita pri Lidici, hčerki bogatega in konservativnega Murčinskega. Sreča je mila Krečinskemu. Toda po mnogih, učinkovitih, napetih in zabavnih dogodovčinah mu pokaže sreča hrbet in Lidico dobi Nelkin. Krečinskega igra g. Kralj. Razpljujeva g. Putjata. Dalje nastopajo g. Šest, Koratov, Gorjupova, Cesar itd. Režiser je g. Putjata.

Predstave letnega gledališča II. ljubljanskega veleselja se vsled deževnega vremena vrše vsak večer od 8. naprej v dvorani hotela Tivoli. Čim nastopi ugodnejše vreme se bodo vršile predstave zopet na prostem. Spored je zelo zanimiv in pester ter vse točke izvanredno ugajajo. Vstopnina 10, 8 in 6 dinarjev. Kdor se hoče dobro zabavati in pozabiti vsakdanje skrbi, naj obišče to prireditve.

Emil Adamič: 16 jugoslovanskih narodnih pesmi. I. del Moški zbori. Založila in tiskala Zvezna tiskarna v Ljubljani. Cena partituri 10 Din. Vsem pevskim zborom širom Jugoslavije toplo priporočamo in želimo, da izide čimprej drugi del (mešani zbori) je znamenite izdaje narodnih pesmi. Naroča se v Zvezni knjigarni v Ljubljani na Marijinem trgu. Društva dobe pri večjem naročilu znaten popust.

Društvene vesti.

Strokovna organizacija natakarjev, hoteljskih, kavarniških in gostilniških uslužbencev v Ljubljani naznanja tem potom svojim članom, da so se naša pogajanja z gospodariji popolnoma mirno in v obojestransko zadovoljnost razrešila. Točno poročilo o rezultatu pride pri prvem našem shodu na dnevni red. Shod se bo vršil šele po veleselju. — Odbor.

Odbor Jug. akad. društva »Triglav«, podružnica Ljubljana poziva vse člane, ki se udeležijo slavnosti, katero priredi dne 7. t. m. v Celju bratski klub napr. slov. akademikov v Celju ob priliki 15-letnice svojega obstoja. — Odbor.

Akademiški kolegij v Ljubljani. Tovariše-akademike, ki nameravajo prositi za sprejem v akad. kolegij za prihodnje šolsko leto, opozarjamo, da se dobe tozadevni formulariji pri vratarju akad. kolegija. Prošnje je vložiti čimprej ravnotejstvu akad. kolegija. Zadnji rok je 7. oktober 1922. Tovariši, ki žele informacij in formularje, naj se obrnejo na organizacijo stau. akad. kolegija, Kolodvorska ulica 22. Priložiti je kuverta in 2 Dan. — Odbor organ. stanov. akad. kolegija.

Zveza rudarskih delavcev v Hrastniku zahvaljuje tem potom g. trgovce, krčmarje in obrtnike v Hrastniku, Dolu in okolici za darovano svoto 1930 K, katero so nam darovali v svrhu podpore v mezdnem boju. To svoto hočemo porabiti za podpore najrevnejšim rudarskim družinam v boleznih ali nesreči, ker v stavki podpore niso bile neobhodno potrebne.

Poslano.

Zastopnik domače tvornice rublja d. d. v Zagrebu (preje zastopnik tovarne Josip Kunc in Komp., v Ljubljani izjavljam, da nisem poročan s Cirilo Oman v Ljubljani in svarim vsakega, ki bi širil t. govornico, da bodem proti vsakemu sodniško poslopal.

Istotako izjavljam, da nisem plačan za dolgove, katere bi naredilo omenjena posodična na moje ime.

Za ta spis odgovarja uredništvo in v okviru zakona.

SVILA. modni nakit, vse potrebščine za šivilje in krojače najceneje pri: **A. Sinković nasl. K. Soss.** Ljubljana, Mestni trg št. 10.

E. GABORIAU:

Zločin v Orcivalu.

(Dalje.)

Njegovo stanje se je tako poslabšalo, da je celo Trémorel obupal nad njim. Skrbelo ga je čedalje bolj. Kakšen bo njegov položaj po verjetni prijateljevi smrti? Ko postane vdova, bo Berta neizprosna; lahko se bo upala vse. In česa se ona ne upa? Sklenil je porabiti prvo priliko, da spozna, kakšni so prava-zaprav nameni gospe Sauvresyjeve. To priliko je ponudila sama.

Bilo je popoldne; pri bofniku je sedel oče Plantat; preljubnika sta vedela, da ju ne bo motil nihče in ju nikdo ne posluša. »Hektor,« je povzela Berta, »potrebna sem dobre sveta. ki mi ga ne more dati nihče razen vas. Kako naj izvem, ali ni Klement te dni izpremenil svojih ukrepov glede moje osebe?«

»Kakšnih ukrepov?«

»Saj veste, da mi je zapisal v oporoki, katere prepis imam v rokah, vse svoje imetje. Kaj če jo je preklical? Trepet me obhaja, ako pomislim na to.«

»Kakšna misel!«

»O, moj strah ni prazen! Kaj pomenijo poseti vseh teh notarjev in odvjetnikov drugega nego to, da se snuje neka zavratnost. Klementu je treba je namočiti pero, da me upropasti. Veste li, da mi lahko vsak hip odtegne tri milijone?«

»Tega ne stori,« je odgovoril grof, tolažeč jo v svoji ne-previdnosti. »Saj vas vendar ljubim...«

»Kdo vam je porok?« ga je prekinila. »Govorila sem vam o treh milijonih in tri milijone moram imeti, ne zase, Hektor, nego za vas. Imeti jih hočem — imela jih bom. A kako, le kako naj izvem?«

Hektorjeva nefevojla je bila brez meje. Evo, kam ga je privedlo njegovo odlašanje in izgovarjanje, da se ženi samo radi denarja! Berta je zdaj mislila, da si ga more kupiti in sme razpolagati z njim, ne meneč se za njegovo voljo. In ni se ji mogel upreti! Ni se upal!

»Treba je potrpeti,« je svetoval. »Počakati treba...«

»Čakati česa?« je povzela srdito. »Njegove smrti?«

»Ne govorite tako,« je rekel grof.

»Zakaj ne?«

Berta je stopila k njemu in šepnila z zamolklim, živlgajočim glasom: »Živeti mu je najdeli še teden dni; glejte — —!«

Tako govoreč je potegnila iz žepa majhno višnjevo stekleničko z brušnim zamaškom.

»Evo, tole je porok, da se ne motim!« Hektor je prebledel kakor zid in nehote vzkriknil od groze. Zdaj mu je bilo vse jasno; razumel je zagonečno Bertino mirnodušje, njeno dozdevno brezbriznost do Laurence in njene cudne besede izza teh nekaj dni.

»Strup!« je zajecjal, ves poražen po tolikšni izpriženosti.

»Strup!« »Da, strup.«

»Menda mu niste že dali?« Pomerila ga je z neznošno srepim pogledom ter odgovorila mirno, poudarjaje vsako besedo:

»Dala sem mu ga.«

Grof Trémorelski je bil clovek brez predsodkov in vesti, ki se ni plašil nikake podlosti, ako je bilo treba zadovoljiti svojo strast; a ta strašni zločin je izzval vso poštenost in odločnost, ki mu je še ostala.

»Nu,« je vzkliknil ogorčeno, »poslej mu ga ne boste dajali več!«

Tresoč se od groze in studa se je obrnil k durim; toda Berta ga je ustavila.

»Dobro premislite,« je rekla hladno, »preden storite nepopravljiv korak. Moj ljubimec ste, to dokazem; kdo vam bo verjel, da niste tudi moj sokrivec?«

Teža Bertine grožnje je pritisnila nanj kakor skala. »Le dajte,« je nadaljevala porogljivo, »le pojdite in povejte vsel karkoli se zgodi, poslej se ne ločiva več in najina usoda ostane ista, v sreči kakor v nesreči.«

Hektor se je zrušil v naslanjač in se krčevito prijel za glavo. Zdaj je videl, da se nahaja v peklenški zagati, iz katere ni rešilnega izhoda.

»Izgubljen sem!« je jecjal, sam ne vedoč, kaj govori.

»Izgubljen sem!...«

Debele znojne kaplje so se mu usipale izpod las in oči so mu blazno buljile okoli sebe.

Berta ga je osorno stresla za komolec; njegovo klavrno strahopetstvo jo je pripravljalo v besnost.

»Plašljivec!« je dejala, »oh, plašljivec! Izgubljen sem! Te besede ne bi izrekli, ako bi me ljubili tako, kakor vas ljubim jaz. Mari boste izgubljeni zato, ker bom jaz vaša žena in se bova smela ljubiti pričlo vsega sveta? Izgubljen sem! Tega, kar sem prebila jaz, vam seveda ni mar! Ne menite se za to, da sem naveličana trpeti, batji se in hinavčiti!«

»A takšen zločin — za Bogal!«

Udarila je v tako mrzel smeh, da je grof vztrepetal.

»Vse to,« je povzela s pogledom polnim zaničevanja, »vse to bi bili premislili tisti dan, ko ste me izneverili Sauvresyjevi ženo — prijatelj, ki vam je otel življenje! Ali menite, da je vaš zločin manj velik in manj strašen? Vedeli ste, koliko ljubezni do mene prebiva v srcu mojega soproga, in vendar mi niste prizanesli.«

»Saj ne ve ničesar,« je jeknil Hektor, »še sluti ne!«

»To je zmota, Sauvresy ve vse.«

»Kako bi mogel!«

»Vse, vam pravim, od tistega dne, ko se je tako pozno vrnil s lova. Pomnite li, da sem rekla: »Hektor, moj mož nekaj sluti!« Pomnite li mokre stopinje v veži, tisti večer, ko sem bila prvi vas v vaši sobi? Zalezoval naju je. A morda vam je treba odločilnejšega, nedvomnejšega dokaza: poglejte pismo, ki sem ga našla v žepu njegovega sukničja!«

Tako govoreč mu je podržala pred oči pismo, ki ga je dobil Sauvresy od Jenny Fancy. Hektor ga je takoj spoznal.

»Usoda naju hoče pogubiti,« je zamrmral z očividno potrtostjo. »A še se lahko razideva, Berta, jaz pojdem odod.«

»Prepozno je. Verjemite mi, Hektor, da braniva samo svoje življenje. Oh, vi ne poznate Klementa! Vi ne veste, kaj pomeni srd cloveka njegove vrste, ako spozna, da so izdajalsko zlorabili njegovo zaupanje. Ako nama ni rekel ničesar in je ves čas skrival pred nama svoj gnev, se je tajil le zato, ker pripravlja strašno osveto.«

Bertina izvajanja so bila tako verjetna, da se Hektor ni upal oporekati.

»Kaj nama je storiti?« je vprašal z davečim se glasom.

»Le kaj nama je storiti?«

»Dognati morava, kaj je ukrenil.«

»A kako?«

»Tega še ne vem. Prišla sem vas vprašat za svet, pa vas vidim strahopetnejšega od najzadnje ženske. Če je tako, ostavite vso obrambo meni.«

Hektor je hotel nekaj ugovarjati.

»Dovolj,« je dejala. »Upropastiti se ne dam.« Tedaj jo je spodaj nekdo zaklical. Odšla je in prepustila Hektorja njegovi smrtni tesnobi.

Ko sta sedela kesneje pri bolniku, se je zdela Berta vsa srečna in smehljajoča, dočim je bil Trémorelov obraz ves razoran od notranjih muk. Sauvresy ga je sočutno vprašal, ali mu morda ni dobro. Dalje prihodnjic.

G. BESEDNIK IN DRUG
Prešernova ul. 5 Ljubljana Prešernova ul. 5
Telefon 439
Trgovina in industrija zdravniškega prodja, ortopedičnih aparatov, umetnih udov, vseh vrst bandaž, trebušnih in kilnih pasov, obvez, vložkov za ploščnate noge, ravnodržalcev, kakor tudi vse higijenične priprave za postrežbo bolnikov, priprave za ordinacije in operacije v bolnišnicah, sanatorijih in drugih ostalih zavodov itd.
Za dame damska postrežba.
Niklanje. Popravila. Brušenje.

TOVARNA SLAMNIKOV IN ROČNIH TORBIC
(Tvornica slamnatih šesira i torbica.)
Razpošiljam po najnižih cenah
Franc Mozovič, Domžale.

Hiša na prodaj.
Proda se trinadstropna hiša v Ljubljani v bližini sodne palače. Priporočljivo za odvjetnike in notarje. Pogoji pod: »HIŠA 1922«, na upravo I.

Sloviti zgodovinski roman M. ZEVACA
„KRALJEVI VITEZ“
je izšel in se dobi v »Zvezni knjigarni«, Ljubljana, Mar. trg 8 v dveh delih. Cena broš. za vsak del din.15.—

VRTNAR, krasno pesniško zbirko, ki je preložena v vse svetovne jezike, je založila v izbranem prevodu Dr. A. Gradnika Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg 8
Cena broširanemu izvodu Din. 16.—, vezanemu v papir Din. 20.—, v usnje krasno vezano Din. 50.—

Ali ste že član Jugoslovanske Matice?

MALI OGLASI

PRODAJA:

OTROSKI VOZIČEK, dobro ohranjen, skupaj zložljiv naslov v upravi lista. 418

CRKE za ameriški Hammond pisalni stroj, 2 nemški, 2 grški in 1 slovenska abeceda. Naslov v upravi lista. 416

**LEPA TRGOVSKA DVO-
NADSTROPNA HIŠA**, ob-
noječa iz 10 stanovanj, lo-
talov, kleti in dvorišča v
Siški. Kupec dobi lokalo
in stanovanje takoj. Hiša
in pripravna za špecerijsko
trgovino in gostilno. Cenje-
ne ponudbe na upravo lista
pod št. 700.000. 415

NOVO PRITLIČNO HIŠO,
stanovanje prosto. Alojzij
Ceh, Rožna dolina 222. 414

STISKALNICE (preše) za
meno, Ivan Krkoč, Križevni-
ška ul. 9. 411

**DVOJE KOMPLETNIH
VRAT** in dvoje kompletnih
lozob za prodajalno. Cena
in na ogled pri Ivan Grajser,
Kranj. 401

POSESTVO v Sloveniji pri
Celju: enonadstropna vila,
dražinska hiša, gospodarsko
poslopje z električno raz-
svetljavo s premičninami, 22
lonov travnikov in njiv, od-
deljeno eno minuto od kolo-
dvoza v lepem, zdravem de-
lu Savinjske doline, priprav-
no za industrijo ali trgovin-
sko lesa. Naslov v upravi li-
sta. 397

POSESTVA različnih veli-
kosti, vila 10 sob, parket,
električna razsvetljava, go-
spodarska poslopja, živina
in 21 oralov zemlje. Cena
250.000 K.

GRADIC in 4 orale parka,
splošno za tovarno v Ma-
riboru.

VINOTOČ, 2 hiši in 5 ora-
lov zemlje ter vodno moč,
120.000 K.

GOSTILNA, trgovina, 10
lonov zemlje, živinska tr-
govina, vaga, 2.500.000 K.

VILA, po kupu prazno sta-
novanje.

TRGOVSKE HIŠE, hiše,
gospodarska, pisarna
Zorčič, Maribor. Bar-
vanska ul. 3. 398

VOZ (BREK) nov za dva
tonja za ceno Din. 6000.—
Na ogled pri Lovro Semen-
čič, Krani. 399

ri je dovršil 2 razreda trg.
šole in razume italijanski
jezik za takojšnji nastop.
Lastnoročno pisane oferte s
prepis izpričeval je vnosila-
ti na upravo tega lista pod
šifro »Vesten uradnik«. 396

RAZNO:

DRAŽBA, Dne 9. septembra
ob 10. uri bo prostovoljna
javna dražba v Jenkovi ul.
18 na dvorišču. Prodali se
bodo vozovi, konjska opre-
ma, verige, železnina, polj-
sko orodje, slamorenica,
otročja postelja in voziček,
staro pohištvo, les, baraka
itd. 410

KOT DRUŽABNIK bi vstopil
h kakemu podjetju s pri-
mernim kapitalom. Ponudbe
pod »Ugodna prilika« na
upravo lista. 409

V NAJEM sprejemem dobro-
dočo gostilno s celim in-
ventarjem takol. Naslov v
upravi lista. 408

POSESTVO oddam v naj-
jem, 25 oralov z vsem in-
ventarjem, ležeče med Ptujem
in Mariborom, oddalje-
no 7 minut od postaje. Na-
slov v upravi lista. 407

POSTELJE, patent, najmo-
dernejše, prikladne za male
stane itd., teža samo 9 kg,
je izložila tvrdka Milan Au-
man in drug, Krško, na II.
Ljubljanskem velesjemu, pa-
viljon E 14. 406

VESELI TRGOVEC, (Uhar
kupec), Volga — Volga, in
druge ruske narodne pesmi
se dobe pri Schwentertju,
Kleimayer & Bambergu v
Ljubljani ter pri Gorčar &
Leskovškju, Celje, na tudi na
II. Ljubljanskem velesjemu
v paviljonu E 14 tvrdke Mi-
lan Auman in drug, Krško. 405

**UDELEZENEC VESELEJ-
MA** se priporoča restavra-
cija »Belevo«, na Smarjet-
ni gori pri Kranju. Razsled
po celi Gorenjski. Pot zlož-
na, cene zmerne. Janko in
Pavla Blidovec. 400

HUGON HIBŠER, Ljub-
ljana, Valvazorjev trg 7. Ce-
na za komad 2 Din. Trgovci
ponud. 380

NA PAVILJON F št. 152
se opozarja slavno občin-
stvo. Razstavljeni so razni
novi modeli otroških vozič-
ki, dvokolesa, motorji, šivalni
stroji, vsakovrstni deli in
prematka. Cene nizke. Ce-
niški franko »Tribuna«, to-
varna dvokoles in otroških
vozičkov, Ljubljana, Kar-
lovska cesta št. 4, Zvonar-
ska ulica 1. 395

OSET ANDREJ, MARIBOR
Aleksandrova cesta 57, te-
lefon 88, veletrgovina sena,
slame, drv, koruze, ovsa,
sadja itd. Brzjavlj: Oset
Andrej, Maribor. 388

**II. LJUBLJANSKI VELESEMENJ:
INDUSTRIJSKI PAVILJON št. 386.**

ZALOGA KLAVIRJEV IN PIANINOV
najboljših tovarn
Bösendorfer, Czapha, Erhbar, Höfzl, Schweighofer, Original Stiegl itd.
Nizke, solidne cene! — Tudi na obroke!
Jerica KUBAD, roj. Dolenc, Ljubljana, Milšerjeva ul. 25.
Ljubljanski velesjem, paviljon K, šte. 486

**EVROPA
CANADA
AMERIKA**

Največje svetovno transportno podjetje

Samo 4 dni na odprtem morju.
Najhitrejša in najboljša zveza preko **HAMBURGA,
ANTWERPENA** in **CHERBOURGA**
z glasovitimi »EMPRESS«, parobrodi na dvostručne vijake, ki so
kljub nizkim cenam razkošno in bogato opremljeni in torej
s polno pravico nosijo ime »EMPRESS«, kraljica morja.
Odhod vsaki teden.

CANADIAN PACIFIC, ZAGREB, - JURJIČEVA ULICA 30. -

IVAN BRICELJ
mestni stavbenik.
LJUBLJANA.
Telefon 527. Šlomikova ul. 19.

Izvršuje nove zgradbe in
— popravila vseh vrst, —
— načrte ter proračune. —
Delo najsolidnejel!

Teodor Korn, Ljubljana, Poljanska c. 8
se priporoča cenj, občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih
kleparskih in vodovodnih inštalacijskih del
ter za pokrivanje streh.
Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. —
Proračuni brezplačno in poštine prosti. — Popravila točno in po
najnižji ceni. Pločevinasta ambalaža kakor kante za firnež, olje,
bencin, doze za barve, kandite in konzerve.

FRAN RAVNIKAR
mestni tesarski mojster,
LJUBLJANA, Linhartova ul. šte. 25.
Telefon šte. 415. Poštno-čekovni račun 11.428.

Izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela
in sicer vodno, nadtalno ter umetno tesarstvo.

Parna žaga in strojne delavnice.
Prevzamem po danih, kakor tudi lastnih načrtih zgradbo
mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in indu-
strijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkven. ostrešja,
balkone, vrtnice, verande ter razna druga vrtna arhi-
tektonična dela. Stopnice, dekorativne stropne ter dekora-
tivne stenske opaže. Za razne industrijske stavbe opo-
zarjam zlasti na moje patentirane nosilce za večje proste
razpetine od 12 do 15 m.
Razstava v paviljonu za stavbeno stroko in lesno industrijo.

SLUŽBE:

PRODAVA z 9letno hčerko,
prijama gospodinjstva in hiš-
nih del želi mesta takoj
Cyermann, Kongresni trg
14/2. 419

KONTORIST, vešč sloven-
skega in nemškega jezika
ter čilice in strojepisja,
išče službe. Naslov v upravi
lista. 417

PRODAJALKO, pošteno in
sretno, išče velikoprodaja
tobaka v Celju za svojo
trajko. Naslov v upravi l.
412

KNJIGOVODKINJO z več-
letno prakso sprejme pod
vrednimi pogoji večja dobro
peljana lesna trgovina.
Pomudbe s prepisi izpriče-
val, zahtevki plače, navedbo
referenc in čas nastopa
vo tega lista pod »lesna tr-
govina« št. 404. 404

INŽENIR, oblastno avtoriz-
iran geometer in ekonom v
Badlevecih, Češko, išče ka-
kava večjega dela v Južo-
slaviji. Ing. Fr. Lang, Bude-
lovca, CSR. 402

LESNA DRUŽBA v Ljub-
ljani, išče praktikanta, kate-
dralno. 403

Zenitne ponudbe

TRGOVEC, samec, visoke
postave z lepo zlatinjsko
trgovino in premoženjem,
išče simpatično družico oko-
li 26 let s premoženjem. Ponu-
dube če mogoče s sliko
pod »Takoje« na upravo li-
sta. 413

PARCELE

od 700 do 1400 m² v
krasni poziciji za stavbo
vil, se prodajajo tudi na
obroke, po 10 do 40 Din.
m² an. zavod DRAGO
BESEJAK, Ljubljana,
Sodna ulica 5.

SUKNO

za promenadne in športne
obleke v bogati izbiri
A. & E. ŠRABERNE
Ljubljana, Mestni trg 10.

LOVCI! LOVCI!

Lovske puške vseh sistemov, od najfinjših do najna-
vrednejših, različno municijo in reparaturo orožja, kakor
tudi montaže daljnogledov Vam preskrbi
Janko Mišič, puškar v Kranju.
Strokovni učitelj in zastopnik slovenskih puškarjev v
Borovljah, Avstrija.

Med. univ. dr. Matija Ambrožič
špecialist za otroško zdravstvo ordinira ob delav-
nikih od 1/2 3h — 1/2 4h
Ljubljana, Gradišče št. 9/1.

P. n. gospodinja, šivilje, kro-
jače, čevljarje, in sedlarje opo-
zarjamo, da se dobijo zopet
najboljši šivalni stroji
»Gritzner«
v vseh opremljenih material pred-
vojni. cene najnižje edino le pri
Josip Petelincu
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.
Pouk v vezenju brezplačen!
Istotam igle, olje, vse nadomestne dele za vse sisteme šivalnih
strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce,
sedlarje, toaletno modno blago, srajce, kravate, ščetke, palice.
Galanterija, gumbi, na veliko in malo!
Najnižje cene! Točna postrežba!

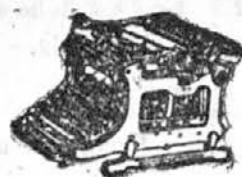
Kosmetični preparati!
Kemično-tehnični izdelki!
I. C. Kotar, Ljubljana,
Wolfova ulica 3. Telefon 402.
II. Ljubljanski veliki sejem, paviljon K šte. 455.

Najzanimivejše
Ljubljanskega velesjema bode brez dvoma
oddelek št. F 123—124
trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše, najlepše in
najboljše, kar je svetovna tehnika v tej stroki
šivalnih stroje
dosedaj iznašla in preizkusila,
razstavi svetovna tvrdka
Inger-šivalni stroji
Bourne & Co.
v svojih paviljonih na ogled. Najmodernejše šivalne stroje bo
gonila električna sila
kar prihrani čas in denar.
To ni življensko vprašanje samo tvornic, marveč velja dandanes
prihranitev časa in denarja posebno za rodbine.
OBISK
teh paviljonov Vam bo donesel več koristi in zabave kot vse senza-
cionalne kino-predstave!

Manufaktura na debelo
M. HRIBERNIK
LJUBLJANA, Sodna ulica št. 6
PAVILJON „H“ ŠTEV. 329.
Velika zaloga in vsakovrstna izbira.

GOSPODARSKA ZVEZA
IMPORT LJUBLJANA EKSPORT
Lastni paviljon na Ljubljanskem velikem sejmu.

ANT. RUD. LEGAT

Prva specialna trgovina s pisalnimi stroji in pisarniškimi potrebščinami

MARIBOR, Slovenska ulica 7, tel. 100

Samoprodaja pisalnega stroja „CONTINENTAL“, razmnoževalnega aparata „RAPAZ“, „VELOMA“-luknjača (Lochapparat) in rednika pisem, sistem „INDUS“.

Lastna delavnica za popravila pisalnih strojev vseh sistemov.

Ljubljanski velesojem, paviljon H, koja 291.

Tovarna gumbov - Slov. Bistrica

LJUBLJANSKI VELESEJEM

Paviljon „E“ 96.

Te znamke čevlji so najboljši! Zahtevajte povsod.

PETER KOZINA & KO.
TVORNICE ČEVLJEV v TRŽIČU SLOVENIJA
CENTRALA v LJUBLJANI BREG št. 20

ZAGREB *Subotke* BEOGRAD
Matičeva ul. 13. Balkanska 13.

Ostanovljeno
l. 1881.

ANDREJ JAKIL

Ostanovljeno
l. 1881.

tovarna kož in čevljev, d. d. Karlovac.

Brzjavlj: Jakil, Karlovac. Telefon: pisarna 70, tovarna 50, stanovanje 118.

Proizvaja:

Vaches podplate v polutnicah, vaches krupone, okrajne vratove, podplatnice (Bransolne), teletino rujavo in črno, kravjo rujavo, krpse boxkalf v vseh barvah.

Čevlje moške in ženske iz boksa v vseh barvah, iz telečjega in kravjega usnja, moderne ameriksanske in navadne delavske (bakandje).
Elegantna izdelava iz čistega usnja.

Paviljon „I“ št. 386.

„PARFUMS CHRYSIS“
IMPORT-EXPORT

PARIS I.,
15, RUE DU LOUVRE.

WIEN X.,
22, COLUMBUSGASSE.

CELJE
1, ŠKOFJA VAS.

II. LJUBLJANSKI VELIKI SEMENJ
PAVILJON I. — ODDELEK № 397.

WEISSBACHER,

lesno-industrijska družba z o. z.

Dunajska cesta 66

LJUBLJANA

Telefon št. 114

I. Obrat: Parna žaga, tesarstvo.

Izpeljava in naprava strešnih stolov za visoke stavbe in zvonike, stropov, slepih in ladijskih tal, verand, paviljonov, vrtnih ograj, kegljišč, ledenic, mostov, pilotaže.

II. Obrat: Strojno mizarstvo, stavbeno mizarstvo; okna, vrata, portali, stopnjice, steklenih sten.

III. Obrat: Tovarna lesenih žaluzij in rolo za okna po lastnem preizkušenem sistemu.

Paviljon na Ljubljanskem velesojmu.

Papirnice in trafike pozor!

Preskrbite se hitro z lepimi novimi razglednicami ljubljanskih trgov, umetno izdelane in po nizki ceni, 100 kom. K 120—, 400 kom. K 440—. Dobijo se v pisarni Zvezne tiskarne, Ljubljana, Wolfova ul. 1.

Pozor!

Kdor ne obiše na II. Ljubljanskem velesojmu v pavilj. R št. 487

Franc Lubas & sin izdelovanje harmonik, ne bo videl kako izgleda lepa, precizna in dobro delujoča harmonika.
FRANC LUBAS & SIN. Klagenfurt.

ADAM IN EVA

sedaj tega ni treba, ker se dobe vsakovrstne obleke za gospode, dame in otroke v trgovini

O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Oglašujte za II. Ljubljanski Velesojem v „Jugoslaviji“.